
De publicatiereeks 'Cijfers uit de registratie van beroepen in de eerstelijnsgezondheidszorg' verzorgt jaarlijks een overzicht van de meest recente gegevens uit het NIVEL-registratiesysteem van beroepsbeoefenaren in de eerstelijnsgezondheidszorg. Daarnaast worden rapporten gepubliceerd in de serie 'Studies uit de registratie van beroepen in de eerstelijnsgezondheidszorg', waarin verslag wordt gedaan van onderzoek naar opbouw, spreiding en dichtheid van verschillende beroepsbeoefenaren binnen de eerstelijnsgezondheidszorg.

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Statistische

Statistische gegevens per ... over huisartsen, adspirant huisartsen en verloskundigen / Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Eerstelijnsgezondheidszorg. - 1 jan. 1984 - - Utrecht : Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Eerstelijnsgezondheidszorg NIVEL. - Graf., tab. - (Cijfers uit de registratie van beroepen in de eerstelijnsgezondheidszorg)

Verschijnt jaarlijks.

Gegevens per 1 januari 1985 / L. Hingstman

ISBN 90-6905-011-0

SISO 601.51 UDC 31:614.2(492)

Trefw.: eerstelijnsgezondheidszorg ; Nederland ; statistieken.

Typewerk : M. van Geelkerken-van Wijk
Vormgeving en Lay-out : M. Anker
druk : A. Leerentveld

INHOUDSOPGAVE

	pag
1. INLEIDING	5
2. LIJST VAN TABELLEN EN FIGUREN	7
3. HUISARTSEN	15
4. ADSPIRANT-HUISARTSEN	45
5. VERLOSKUNDIGEN	53
6. CONTOURENKAARTEN	75

INLEIDING

Ieder jaar presenteert het NIVEL een statistisch overzicht van een groot aantal gegevens uit het registratiesysteem van huisartsen, aspirant-huisartsen en verloskundigen. In deze publicatie worden cijfers per 1 januari 1985 weergegeven.

Van welke gegevensbronnen wordt in deze publicatie gebruikt gemaakt? De gegevens over huisartsen komen uit het registratiesysteem van gevestigde huisartsen dat sinds 1974 op het NIVEL (voormalig NHI) wordt bijgehouden. Van alle in Nederland praktizerende huisartsen wordt in deze registratie een groot aantal gegevens opgenomen. De belangrijkste gegevens zijn: persoonsgegevens, praktijkadres, vestigingwijze, praktijkvorm, functie, en al of niet apotheekhoudend. Naast de gevestigde huisartsen wordt sinds 1979 op het NIVEL ook een registratiesysteem van aspirant-huisartsen bijgehouden. Onder aspirant-huisartsen verstaan we artsen die de beroepsopleiding tot huisarts op een van de Universitaire Instituten voor Huisartsgeneeskunde volgen of gevolgd hebben en nog niet zelfstandig als huisarts gevestigd zijn. Voor een deel worden de gegevens voor deze registratie via de Huisarts Registratie Commissie (HRC) verkregen en voor een deel via de jaarlijkse enquête onder alle aspirant-huisartsen die de huisartsenopleiding hebben voltooid. Naast een aantal persoonsgegevens wordt informatie verzameld over de activiteiten met betrekking tot het verwerven van een praktijk.

De gegevens over verloskundigen zijn afkomstig uit het registratiesysteem van verloskundigen dat het NIVEL per 1 januari 1984 heeft opgezet. In deze registratie zijn gegevens opgenomen die teruggaan tot 1968. In het systeem zijn naast een aantal persoonsgegevens ook gegevens opgenomen over de functie, vestigingwijze, praktijkvorm, praktijkadres en het werkgebied.

Per januari 1985 is het NIVEL gestart met het registratieproject fysiotherapeuten. In een volgende publicatie uit deze reeks zullen ook de statistische overzichten van deze beroepsgroep gepresenteerd worden.

Hoewel in deze publicatie, zoals ook voorheen, gesproken wordt over de peildatum 1 januari 1985 is in feite geteld per 31 december 1984. Deze datum wordt namelijk ook aangehouden in het registratie-

systeem van gezondheidscentra dat eveneens op het NIVEL wordt bijgehouden.

Gezien de opzet van bovengenoemde registratiesystemen, kunnen in het licht van de achteraf nog uitgevoerde correcties en toevoegingen, reeds gepubliceerde cijfers regelmatig bijgesteld worden. De gegevensbestanden worden dus niet bevroren, hetgeen betekent dat er kleine verschillen kunnen optreden met eerder gepubliceerde statistische overzichten in deze reeks.

De opbouw van dit rapport is als volgt: In hoofdstuk 3 worden de gegevens over de huisartsen gepubliceerd. In hoofdstuk 4 en 5 worden respectievelijk de statistische overzichten van de adspirant-huisartsen en de verloskundigen gepresenteerd. Tot slot worden in hoofdstuk 6 een aantal contourenkaarten van regionale indelingen van Nederland weergegeven.

LIJST VAN TABELLEN

pag

A. HUISARTSEN

Tabel 1: Aantallen huisartsen en assistent-huisartsen van- af 1970	20
Tabel 2: Leeftijdsverdeling zelfstandig gevestigde huis- artsen (1985)	21
Tabel 3: Leeftijdsverdeling van assistent-huisartsen (1985)	22
Tabel 4: Nieuwe vestigingen en praktijkbeëindigingen vanaf 1970	22
Tabel 5: Leeftijdsverdeling van nieuw gevestigde en gestop- te huisartsen (1984)	24
Tabel 6: Vestigingswijze vanaf 1970	25
Tabel 7: Praktijkvorm nieuw gevestigde huisartsen vanaf 1970	26
Tabel 8: Redenen praktijkbeëindiging vanaf 1970	27
Tabel 9: Nieuwe functie van gestopte huisartsen vanaf 1970	28
Tabel 10: Apotheekhoudende huisartsen vanaf 1970	29
Tabel 11: Leeftijdsverdeling apotheekhoudende huisartsen vanaf 1970	30
Tabel 12: Praktijkvorm van gevestigde huisartsen vanaf 1970	31
Tabel 13: Praktijkvorm en leeftijdsverdeling (1985)	32
Tabel 14: Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen naar ves- tigingsduur (1985)	33
Tabel 15: Aantal assistent-huisartsen naar praktijkvorm vanaf 1970	33
Tabel 16: Aantal huisartsen en assistent-huisartsen per pro- vincie (1985)	34
Tabel 17: Aantal huisartsen naar urbanisatiegraad (1985)	34
Tabel 18: Aantal assistent-huisartsen naar urbanisatiegraad (1985)	35
Tabel 19: Aantal huisartsen naar urbanisatiegraad en leef- tijd (1985)	35
Tabel 20: Aantal huisartsen naar provincie en praktijkvorm (1985)	37
Tabel 21: Aantal huisartsen naar urbanisatiegraad en prak- tijkvorm (1985)	38
Tabel 22: Aantal inwoners per huisarts naar provincie (1985)	39
Tabel 23: Aantal inwoners per huisarts naar urbanisatiegraad (1985)	39

B. ADSPIRANT-HUISARTSEN

pag

Tabel 24: Aantal studenten op huisartsenopleiding (1985)	47
Tabel 25: Wachttijden voor de huisartsenopleiding vanaf 1974	47
Tabel 26: Afgestudeerden van de huisartsenopleiding naar universiteit vanaf 1974	48
Tabel 27: Aantal praktijkzoekende adspirant-huisartsen (1985)	48
Tabel 28: Overzicht gevestigde, praktijkzoekende en niet meer zoekende adspirant-huisartsen (1985)	49

C. VERLOSKUNDIGEN

Tabel 29: Aantal praktizerende verloskundigen vanaf 1970	58
Tabel 30: Leeftijdsverdeling en geslacht (1985)	59
Tabel 31: Leeftijdsverdeling naar functie (1985)	60
Tabel 32: Nieuwe vestigingen en praktijkbeëindigingen vanaf 1970	61
Tabel 33: Leeftijdsverdeling van nieuw gevestigde verloskundigen (1984)	62
Tabel 34: Vestigingswijze van verloskundigen vanaf 1970	62
Tabel 35: Praktijkvorm nieuw gevestigde huisartsen vanaf 1970	63
Tabel 36: Reden praktijkbeëindiging vanaf 1970	63
Tabel 37: Praktijkvorm gevestigde verloskundigen vanaf 1970	64
Tabel 38: Praktijkvorm en leeftijdsverdeling (1985)	65
Tabel 39: Vestigingsduur zelfstandig gevestigde verloskundigen (1985)	66
Tabel 40: Aantal verloskundigen naar functie en plaats van opleiding (1985)	66
Tabel 41: Aantal verloskundigen naar praktijkvorm en plaats van opleiding (1985)	66
Tabel 42: Aantal verloskundigen naar leeftijd en urbanisatiegraad (1985)	67
Tabel 43: Aantal verloskundigen per provincie en naar functie (1985)	67
Tabel 44: Aantal verloskundigen naar functie en urbanisatiegraad (1985)	68
Tabel 45: Aantal verloskundigen naar provincie en praktijkvorm (1985)	69
Tabel 46: Aantal verloskundigen naar provincie en plaats van opleiding (1985)	69

	pag
Tabel 47: Aantal verloskundigen naar urbanisatiegraad en praktijkvorm (1985)	70
Tabel 48: Aantal inwoners per verloskundige per provincie (1985)	71
Tabel 49: Aantal inwoners per verloskundige naar urbanisatiegraad (1985)	71

A. HUISARTSEN

	Figuur 1: Groei van het aantal huisartsen en assistent-huisartsen vanaf 1970 (1970 = 100)	20
□	Figuur 2: Leeftijdsopbouw van de zelfstandig gevestigde huisartsen (1985)	21
	Figuur 3: Vestiging-, vertrek- en groeicijfers vanaf 1970	23
	Figuur 4: Absoluut aantal gevestigde en vertrokken huisartsen vanaf 1970	23
	Figuur 5: Leeftijdsopbouw van gevestigde en vertrokken huisartsen (1984)	24
	Figuur 6: Vestigingswijze van nieuw gevestigde huisartsen vanaf 1970	25
	Figuur 7: Praktijkvorm van nieuw gevestigde huisartsen vanaf 1970	26
□	Figuur 8: Redenen praktijkbeëindiging vanaf 1970	27
	Figuur 9: De nieuwe functie van vertrokken huisartsen vanaf 1970	28
	Figuur 10: Relatief aantal apotheekhoudende huisartsen vanaf 1970	29
	Figuur 11: Leeftijdsopbouw van apotheekhoudende en niet-apotheekhoudende huisartsen (1985)	30
	Figuur 12: Praktijkvorm van zelfstandig gevestigde huisartsen vanaf 1970	31
	Figuur 13: Leeftijdsopbouw en praktijkvorm van zelfstandig gevestigde huisartsen (1985)	32
□	Figuur 14: Leeftijdsopbouw zelfstandig gevestigde huisartsen naar urbanisatiegraad (1985)	36
	Figuur 15: Praktijkvorm van zelfstandig gevestigde huisartsen en urbanisatiegraad (1985)	38
	Figuur 16: Huisartsendichtheid per EGG (1985)	40
	Figuur 17: Huisartsendichtheid per PHV (1985)	41
	Figuur 18: Huisartsendichtheid per WVG-subregio (1985)	42

B. ADSPIRANT-HUISARTSEN

pag

Figuur 19: Gemiddelde wachttijd voor de huisartsenopleiding
vanaf 1974 47

C. VERLOSKUNDIGEN

Figuur 20: Leeftijdsopbouw van praktizerende verloskundi-
gen (1985) 59

Figuur 21: Leeftijdsopbouw van verloskundigen naar functie
(1985) 60

Figuur 22: Vestiging-, vertrek- en groeicijfers vanaf 1970 61

Figuur 23: Praktijkvorm van zelfstandig gevestigde verlos-
kundigen vanaf 1970 64

Figuur 24: Leeftijdsopbouw van verloskundigen naar praktijk-
vorm (1985) 65

Figuur 25: Aantal verloskundigen naar functie en urbanisatie-
graad (1985) 68

Figuur 26: Aantal verloskundigen naar praktijkvorm en urbani-
satiegraad (1985) 70

D. CONTOURENKAARTEN

Kaart 31: Contourenkaart van de WVG-subregio's (1985) 75

Kaart 32: Contourenkaart van de PHV's (1985) 77

Kaart 33: Contourenkaart van de EGG's (1985) 79

HUISARTSEN

Op 1 januari 1985 tellen we in Nederland 5918 zelfstandig gevestigde huisartsen. In vergelijking tot vorig jaar is dit aantal gestegen met 170. Ruim 8% van de zelfstandig gevestigden is vrouw. Het aantal assistent-huisartsen op 1 januari 1985 bedraagt 318. Bijna tweederde deel hiervan is van het vrouwelijk geslacht. Aan de lichte daling van het aantal assistent-huisartsen, die in 1983 inzette, is voorlopig een eind gekomen (tabel 1).

Vestiging en Vertrek

Uit de vestigingscijfers blijkt dat na een korte opleving in 1982 en 1983, het relatief aantal nieuwe vestigingen in 1984 iets is afgenomen (figuur 3). Het vertrekcijfer is na een korte periode van stabiliteit in 1984 sterk gedaald. In 1984 hebben 148 huisartsen hun praktijk neergelegd (tabel 4). Het resultaat van de vestigings- en vertrekcijfers is dat de relatieve groei in 1984 iets is toegenomen. Van de 318 huisartsen die zich in 1984 zelfstandig hebben gevestigd is bijna 26% vrouw (tabel 4). Dit percentage ligt iets lager dan in 1983 (29%).

Wanneer we kijken naar de vestigingswijze van nieuw gevestigde huisartsen dan blijkt dat de daling van het aantal overnames nog steeds doorzet (tabel 6). In 1970 vestigde 60% van de huisartsen zich door overname van een praktijk, in 1984 is dat teruggelopen tot 22%. Het aantal huisartsen dat zich vestigt in een associatie is in die periode gestegen van 28% in 1970 tot 50% in 1984. Opvallend is de stijging van het aantal vrijgevestigde huisartsen. In 1984 hebben 88 huisartsen (27,7%) zich vrij gevestigd. Vooral het aantal niet-gesteunde vrije vestigingen is het afgelopen jaar sterk gestegen. In 1983 was nog sprake van 9,4% zogenaamde 'wilde' vestigingen, in 1984 is dat opgelopen tot 13,8%.

In 1984 hebben 148 huisartsen de praktijk neergelegd, waarvan 73% door natuurlijk verloop (tabel 8). Van de huisartsen die een andere functie aanvaard hebben, oefenen de meesten (48%) een sociaal-ge-neeskundig beroep uit (tabel 9). In de beleids- en onderwijssector is 23% werkzaam.

Leeftijd, praktijkvorm, vestigingsduur en apotheekhoudend

Op 1 januari 1985 is ruim 20% van de mannelijke zelfstandig gevestigde huisartsen jonger dan 35 jaar (tabel 2). Bij de vrouwelijke huisartsen bedraagt dit percentage bijna 52%. Ruim 7% van de huisartsen is ouder dan 60 jaar. In 1970 bedroeg dit nog bijna 13% (figuur 2). Bij de leeftijdsverdeling van de assistent-huisartsen valt op dat van de vrouwelijke huisartsen ruim 38% ouder is dan 35 jaar en bij de mannen slechts 19% (tabel 3).

Het merendeel van de zelfstandig gevestigde huisartsen werkt solo (59%). Dit percentage neemt ieder jaar iets verder af (tabel 12). Deze verschuiving in praktijkvorm zien we deels terug bij de nieuw zelfstandig gevestigde huisartsen (tabel 7). Van 318 huisartsen die zich in 1984 hebben gevestigd werkt ruim 40% solo. In 1970 bedroeg dit bijna 72%.

Gekeken naar de praktijkvorm waarin assistent-huisartsen werkzaam zijn dan blijkt dat op 1 januari 1985 bijna driekwart werkt bij een solowerkende huisarts (tabel 15). Rond de 14% werkt in een duopraktijk en bijna 10% in een gezondheidscentrum.

Indien de leeftijdsopbouw van de zelfstandig gevestigde huisartsen in verband wordt gebracht met de praktijkvorm dan valt op dat van de solowerkende huisartsen bijna 18% jonger is dan 35 jaar, terwijl dit voor huisartsen in gezondheidscentra bijna 36% bedraagt. Huisartsen in duo- en groepspraktijken zitten daar met respectievelijk 30% en 24% tussen in (tabel 13).

Verreweg de meeste zelfstandig gevestigde huisartsen zijn korter dan 10 jaar gevestigd (53%). Zestien procent is tussen de 11 en 15 jaar gevestigd. Huisartsen die langer dan 30 jaar 'in het vak' zitten komen relatief weinig voor (tabel 14).

Het aantal apotheekhoudende huisartsen is in 1984 verder gedaald tot 909. Vanaf 1970 is het percentage apotheekhoudende huisartsen vrijwel ieder jaar afgenomen; het bedraagt op 1 januari 1985 nog maar 15,4% (tabel 10).

Spreiding en dichtheid

In de laatste 15 jaar is het aantal huisartsen het snelst gegroeid in de provincies Drenthe, Noord-Brabant en Limburg. De provincie Noord-Brabant is koploper, waar het aantal huisartsen in de afgelopen 15 jaar met meer dan 50% is toegenomen.

Relatief de meeste zelfstandig gevestigde huisartsen (27%) werken in

BEGRIPPEN

Zelfstandig gevestigde huisarts - een huisarts die de algemene praktijk uitoefent voor ziekenfonds en particuliere patiënten en die ziekenfondspatiënten op eigen naam of naam van de maatschap heeft

Assistent-huisarts - een huisarts (niet in opleiding) die voor langere tijd (minimaal half jaar) als assistent in de praktijk van een zelfstandig gevestigde huisarts werkt

Gesteunde-vrije-vestiging - nieuwe vestiging van een huisartspraktijk met instemming en/of steun van (een deel van) de buurt-collega's, in de vorm van overdracht van patiënten, sluiting van omliggende praktijken, aanbidding van waarnemingsmogelijkheden of nevenfuncties

Niet-gesteunde-vrije-vestiging - nieuwe vestiging van een huisartsenpraktijk zonder instemming van buurt-collega's

Overname - vestiging van een huisarts door de voortzetting van een bestaande huisartspraktijk

Associatie - vestiging van een huisarts door het aangaan van een maatschap met een of meer reeds gevestigde huisartsen of door de voortzetting van een bestaande praktijk door twee of meer nieuwe huisartsen in de vorm van een maatschap

Solopraktijk - praktijkvoering door een zelfstandig gevestigde huisarts (al of niet in samenwerking met een assistent-huisarts)

Duopraktijk - praktijkvoering door twee zelfstandig gevestigde huisartsen in maatschap al of niet in een gezamenlijk praktijkgebouw (niet zijnde een gezondheidscentrum)

Groepspraktijk - praktijkvoering door tenminste drie zelfstandig gevestigde huisartsen onder één dak

Gezondheidscentrum - praktijkvoering van tenminste een zelfstandig gevestigde huisarts, een wijkverpleegkundige en een maatschappelijk werkende onder één dak

Apotheekhoudende huisarts - een zelfstandig gevestigde huisarts met een apotheekvergunning

Vestigingsduur - het aantal jaren dat een huisarts gevestigd is in de huidige praktijk

Urbanisatiegraad - typologie van gemeenten waarin de mate van verstedelijking is weergegeven. Hierin zijn de volgende categorieën onderscheiden: (Bron: J.J. Harts, De Structuurnota, een sociaal geografische analyse van een gebied, 1979)

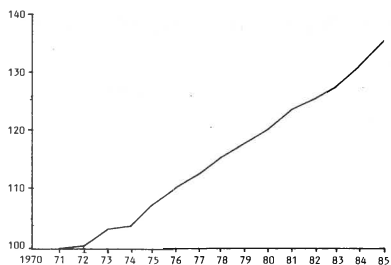
- Plattelandsgemeente** - grootste kern minder dan 5000 inwoners en meer dan 20% van de mannelijke beroepsbevolking werkzaam in de landbouw
- Verstedelijkt platteland** - grootste woonkern minder dan 30.000 inwoners en meer dan 80% van de mannelijke beroepsbevolking werkzaam in niet-agrarische sector
- Forensengemeente** - grootste kern minder dan 30.000 inwoners en meer dan 30% van de mannelijke beroepsbevolking is forens
- Stedelijke gemeenten** - bebouwde kom met meer dan 2000 inwoners/km² en een gemiddelde bevolkingsdichtheid van meer dan 500 inwoners/km²; gewoonlijk meer dan 70% van de bevolking in bebouwde kom. Binnen deze categorie wordt het volgende onderscheid gemaakt:
1. Kleine steden - gemeenten met minder dan 30.000 inwoners in de bebouwde kom
 2. Middelgrote steden - gemeenten tussen 30.000 en 100.000 inwoners in de bebouwde kom
 3. Grote steden - gemeenten met meer dan 100.000 inwoners in de bebouwde kom

Tabel 1: Absoluut aantal zelfstandig gevestigde huisartsen en assistent-huisartsen, naar geslacht vanaf 1 januari 1970.

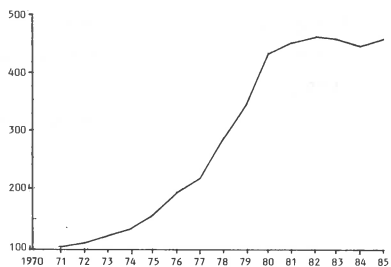
	zelfstandig gevestigde huisartsen			assistent-huisartsen			totaal		
	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal
1970	4267	127	4394	9	61	70	4276	188	4464
1971	4265	125	4390	9	63	72	4274	188	4462
1972	4291	122	4413	12	64	76	4303	186	4489
1973	4392	123	4515	17	68	85	4409	191	4600
1974	4438	128	4566	24	70	94	4462	198	4660
1975	4546	140	4686	35	75	110	4581	215	4796
1976	4678	154	4832	48	89	137	4726	243	4969
1977	4771	164	4935	51	106	157	4822	270	5092
1978	4879	179	5058	87	115	202	4966	294	5260
1979	4965	192	5157	95	146	241	5060	338	5398
1980	5037	218	5255	123	179	302	5159	397	5557
1981	5131	257	5388	110	203	313	5241	460	5701
1982	5196	287	5483	106	217	323	5301	504	5806
1983	5275	324	5599	96	223	319	5371	547	5918
1984	5344	404	5748	103	207	310	5447	611	6058
1985	5444	474	5918	124	194	318	5568	668	6236

Figuur 1: Verloop van het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen en assistent-huisartsen vanaf 1970 (1970=100)

zelfstandig gevestigde huisartsen

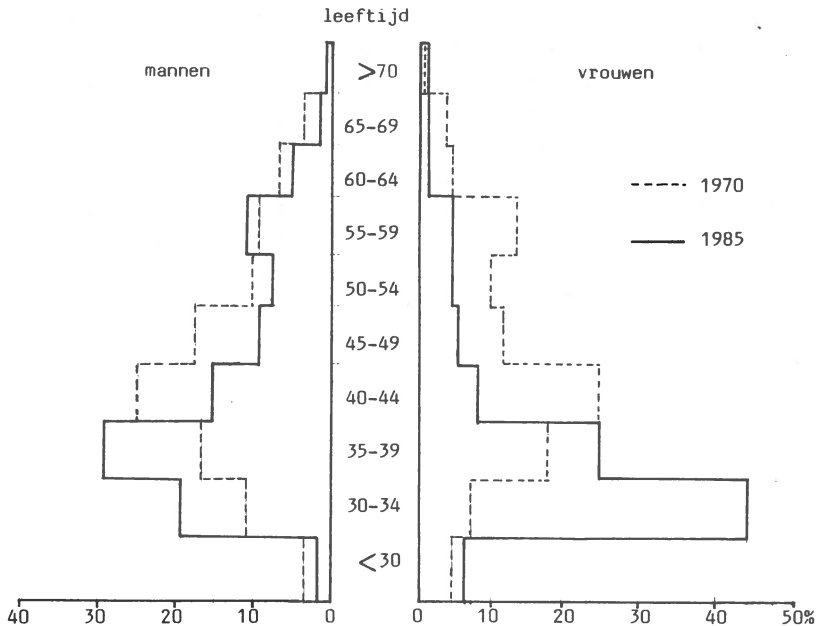
assistent-huisartsen

Tabel 2: Absolute en relatieve leeftijdsverdeling van zelfstandig gevestigde huisartsen naar geslacht op 1 januari 1985.

Leeftijd	mannen		vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
jonger dan 30 jaar	91	1,7	35	7,4	126	2,1
30-34	1017	18,7	210	44,3	1227	20,7
35-39	1559	28,6	120	25,3	1679	28,4
40-44	824	15,1	38	8,0	862	14,6
45-49	495	9,1	23	4,9	518	8,8
50-54	423	7,8	20	4,2	443	7,5
55-59	603	11,1	19	4,0	622	10,5
60-64	338	6,2	3	0,6	341	5,8
65-69	52	1,0	1	0,2	53	0,9
70 jaar en ouder	42	0,8	5	1,1	47	0,8
Totaal	5444	100,0	474	100,0	5918	100,0

Figuur 2: Leeftijdsopbouw van zelfstandig gevestigde huisartsen op 1 januari 1985

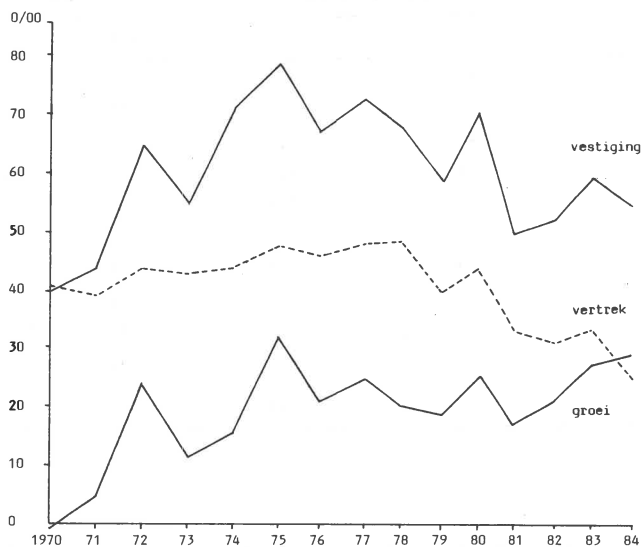
Tabel 3: Absolute en relatieve leeftijdsverdeling van assistent-huisartsen naar geslacht op 1 januari 1985.

Leeftijd	mannen		vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Jonger dan 30 jaar	24	19,4	34	17,5	58	18,2
30-34	76	61,3	86	44,3	162	50,9
35-39	12	9,7	38	19,6	50	15,7
40 jaar en ouder	12	9,7	36	18,6	48	15,1
Totaal	124	100,0	194	100,0	318	100,0

Tabel 4: Absoluut aantal nieuw zelfstandig gevestigde huisartsen en het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen dat de praktijk heeft neergelegd naar geslacht vanaf 1 januari 1970.

	Nieuw zelfstandig gevestigde huisartsen			Huisartsen die praktijk hebben neergelegd			Vestigingen saldo		
	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal
1970	168	8	176	170	10	180	- 2	- 2	- 4
1971	192	5	197	166	8	174	+ 26	- 3	+ 23
1972	287	12	299	186	11	197	+101	+ 1	+102
1973	234	15	249	188	10	198	+ 46	+ 5	+ 51
1974	313	15	328	205	3	208	+108	+12	+120
1975	349	21	370	217	7	224	+132	+14	+146
1976	304	21	325	211	11	222	+ 93	+10	+103
1977	335	27	362	227	12	239	+108	+15	+123
1978	328	18	346	242	5	247	+ 86	+13	+ 99
1979	270	31	301	198	5	203	+ 72	+26	+ 98
1980	313	50	363	219	11	230	+ 94	+39	+133
1981	232	36	268	167	6	173	+ 65	+30	+ 95
1982	237	48	285	158	11	169	+ 79	+37	+116
1983	233	97	330	164	17	181	+ 69	+80	+149
1984	236	82	318	136	12	148	+100	+70	+170

Figuur 3: Vestiging, vertrek en groeicijfers van zelfstandig gevestigde huisartsen vanaf 1970

Figuur 4: Absoluut aantal gevestigde en vertrokken huisartsen (zelfstandig gevestigde) per jaar en naar geslacht vanaf 1970

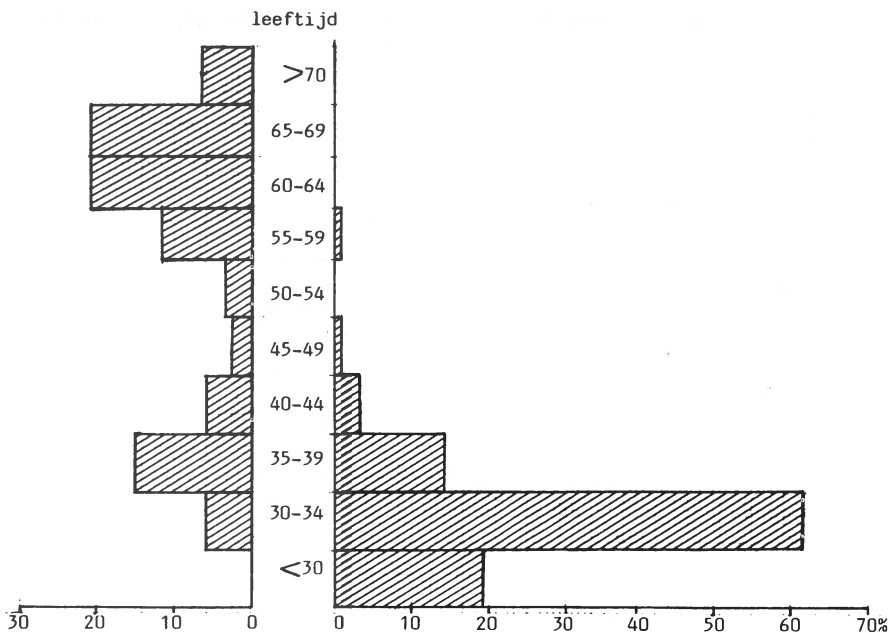
Tabel 5: Leeftijdsverdeling van nieuw zelfstandig gevestigde huisartsen en van huisartsen die de praktijk hebben neergelegd in 1984.

Leeftijd	nieuw zelfstandig gevestigde huisartsen		huisartsen die zijn gestopt	
	abs	%	abs	%
jonger dan 30 jaar	61	19,2	-	-
30-34	195	61,3	10	6,8
35-39	47	14,8	23	15,5
40-44	10	3,1	10	6,8
45-49	2	0,6	5	3,4
50-54	-	-	7	4,7
55-59	3	0,9	18	12,2
60-64	-	-	32	21,6
65-69	-	-	32	21,6
70 jaar en ouder	-	-	11	7,4
Totaal	318	100,0	148	100,0

Figuur 5: Leeftijdsopbouw van zelfstandig gevestigde huisartsen die zich in 1984 hebben gevestigd of met de praktijk zijn gestopt.

vertrokken huisartsen

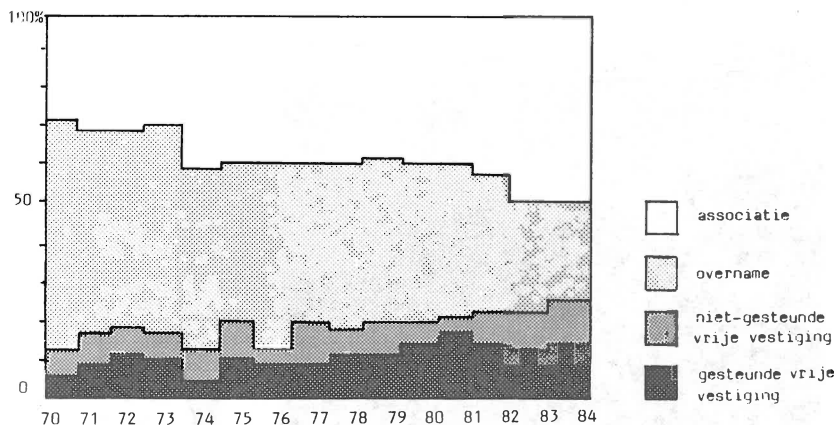
nieuw gevestigde huisartsen

Tabel 6: Vestigingswijze van nieuw zelfstandig gevestigde huisartsen vanaf 1970.

	Gesteunde vrije vestiging		niet-gesteunde vrije vestiging		overname		associatie		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1970	11	6,3	10	5,7	106	60,2	49	27,8	176	100,0
1971	19	9,6	14	7,1	101	51,3	63	32,0	197	100,0
1972	35	11,7	17	5,7	151	50,5	96	32,1	299	100,0
1973	26	10,4	15	6,0	134	53,8	74	29,7	249	100,0
1974	18	5,5	24	7,3	150	45,7	136	41,5	328	100,0
1975	38	10,3	28	7,6	155	41,9	149	40,3	370	100,0
1976	32	9,8	11	3,4	150	46,2	132	40,6	325	100,0
1977	35	9,7	29	8,0	151	41,7	147	40,6	362	100,0
1978	38	11,0	17	4,9	149	43,1	142	41,0	346	100,0
1979	34	11,3	21	7,0	133	44,2	113	37,5	301	100,0
1980	48	13,2	17	4,7	153	42,1	145	39,9	363	100,0
1981	45	16,8	12	4,5	103	38,4	108	40,3	268	100,0
1982	39	13,7	24	8,4	99	34,7	123	43,2	285	100,0
1983	42	12,7	31	9,4	90	27,3	167	50,6	330	100,0
1984	44	13,8	44	13,8	71	22,3	159	50,0	318	100,0

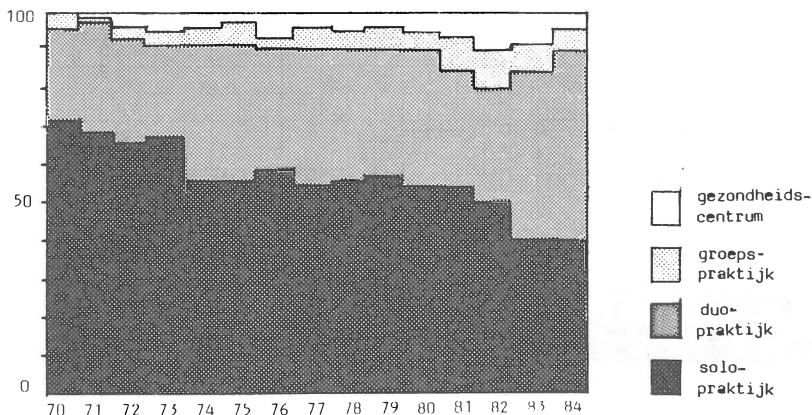
Figuur 6: Vestigingswijze van nieuw zelfstandig gevestigde huisartsen vanaf 1970

Tabel 7: Praktijkvorm van huisartsen die zich in de periode 1970-1984 nieuw hebben gevestigd.

	Solopraktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk		Gezondheids- centrum		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1970	126	71,6	41	23,3	8	4,5	1	0,6	176	100,0
1971	134	68,0	56	28,4	5	2,5	2	1,0	197	100,0
1972	197	65,9	82	27,4	10	3,3	10	3,3	299	100,0
1973	168	67,5	58	23,3	9	3,6	14	5,6	249	100,0
1974	185	56,4	113	34,5	14	4,3	16	4,9	328	100,0
1975	209	56,5	127	34,3	18	4,9	16	4,3	370	100,0
1976	189	58,2	100	30,8	11	3,4	25	7,7	325	100,0
1977	197	54,4	126	34,8	21	5,8	18	5,0	362	100,0
1978	193	55,8	117	33,8	14	4,0	22	6,4	346	100,0
1979	172	57,1	98	32,6	15	5,0	16	5,3	301	100,0
1980	201	55,4	122	33,6	17	4,7	23	6,3	363	100,0
1981	145	54,1	81	30,2	19	7,1	23	8,6	268	100,0
1982	143	50,2	84	29,5	24	8,4	34	11,9	285	100,0
1983	135	40,9	144	43,6	16	4,8	35	10,6	330	100,0
1984	128	40,3	153	48,1	19	6,0	18	5,7	318	100,0

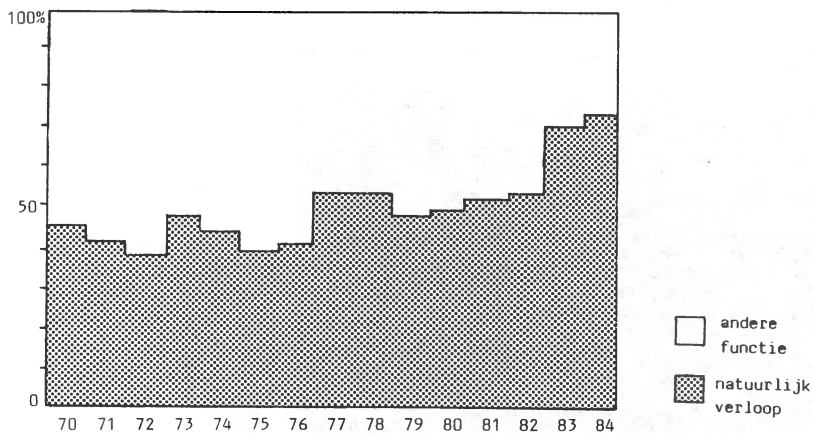
Figuur 7: Praktijkvorm van huisartsen die zich in de periode 1970-1984 nieuw hebben gevestigd

Tabel 8: Reden praktijkbeëindiging van zelfstandig gevestigde huisartsen vanaf 1970.

	Natuurlijk verloop		Andere functie		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
1970	81	45,0	99	55,0	180	100,0
1971	72	41,4	102	58,6	174	100,0
1972	74	37,6	123	62,4	197	100,0
1973	94	47,5	104	52,5	198	100,0
1974	93	44,7	115	55,3	208	100,0
1975	86	38,4	138	61,6	224	100,0
1976	95	42,8	127	57,2	222	100,0
1977	128	53,6	111	46,4	239	100,0
1978	131	53,0	116	47,0	247	100,0
1979	96	47,3	107	52,7	203	100,0
1980	111	48,3	119	51,7	230	100,0
1981	91	52,6	82	47,4	173	100,0
1982	90	53,3	79	46,7	169	100,0
1983	128	70,7	53	29,3	181	100,0
1984	108	73,0	40	27,0	148	100,0

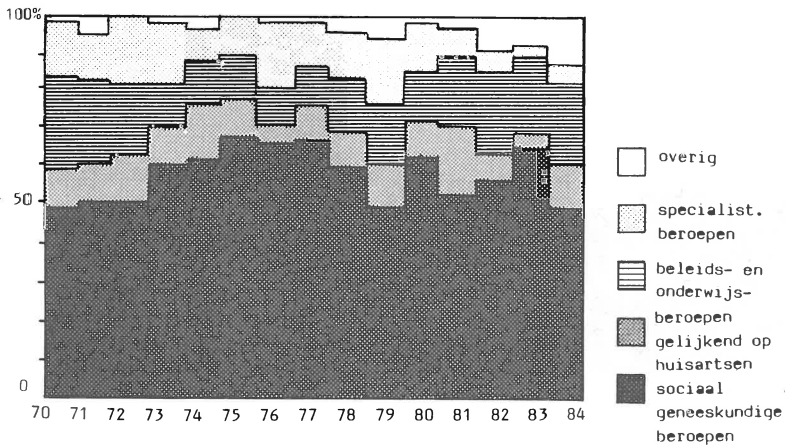
Figuur 8: Reden praktijkbeëindiging van zelfstandig gevestigde huisartsen vanaf 1970

Tabel 9: De nieuwe functie van de sinds 1970 vertrokken huisartsen.

	Sociaal geneeskundige beroepen		beroepen gelijkend op huisartsen		beleids- en onderwijssector		specialist. beroepen		overig		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1970	47	47,5	11	11,1	25	25,3	14	14,1	2	2,0	99	100,0
1971	51	50,0	10	9,8	23	22,5	14	13,7	4	3,9	102	100,0
1972	62	50,4	14	11,4	24	19,5	22	17,9	1	0,8	123	100,0
1973	62	59,6	10	9,6	13	12,5	17	16,3	2	1,9	104	100,0
1974	71	61,7	16	13,9	14	12,2	11	9,6	3	2,6	115	100,0
1975	93	67,4	13	9,4	20	14,5	12	8,7	-	-	138	100,0
1976	83	65,4	7	5,5	11	8,7	24	18,9	2	1,6	127	100,0
1977	74	66,7	10	9,0	12	10,8	13	11,7	2	1,8	111	100,0
1978	67	57,8	12	10,3	17	14,7	16	13,8	4	3,4	116	100,0
1979	54	50,5	10	9,3	18	16,8	20	18,7	5	4,7	107	100,0
1980	74	62,2	12	10,1	17	14,3	14	11,8	2	1,7	119	100,0
1981	44	53,7	14	17,1	17	20,7	5	6,1	2	2,4	82	100,0
1982	44	55,7	6	7,6	17	21,5	5	6,3	7	8,9	79	100,0
1983	34	64,2	2	3,8	12	22,6	1	1,9	4	7,5	53	100,0
1984	19	47,5	5	12,5	9	22,5	2	5,0	5	12,5	40	100,0

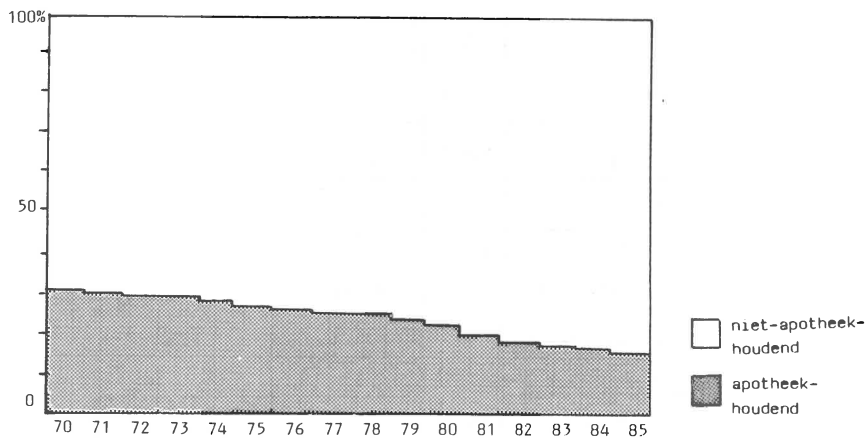
Figuur 9: Procentuele verdeling van nieuwe functies van huisartsen die de praktijk hebben neergelegd vanaf 1970

Tabel 10: Absoluut en relatief aantal apotheekhoudende zelfstandig gevestigde huisartsen (vergunninghouders) vanaf 1 januari 1970.

	apotheekhoudend		niet-apotheekhoudend		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
1970	1360	31,0	3034	69,0	4394	100,0
1971	1351	30,8	3039	69,2	4390	100,0
1972	1339	30,3	3074	69,7	4413	100,0
1973	1348	29,9	3167	70,1	4515	100,0
1974	1339	29,3	3227	70,7	4566	100,0
1975	1328	28,3	3358	71,6	4686	100,0
1976	1323	27,4	3509	72,6	4832	100,0
1977	1306	26,5	3629	73,5	4935	100,0
1978	1274	25,2	3784	74,8	5058	100,0
1979	1219	23,6	3938	76,4	5157	100,0
1980	1158	22,0	4097	78,0	5255	100,0
1981	1085	20,1	4303	79,9	5388	100,0
1982	1022	18,6	4461	81,4	5483	100,0
1983	998	17,8	4601	82,2	5599	100,0
1984	958	16,7	4790	83,3	5748	100,0
1985	909	15,4	5009	84,6	5918	100,0

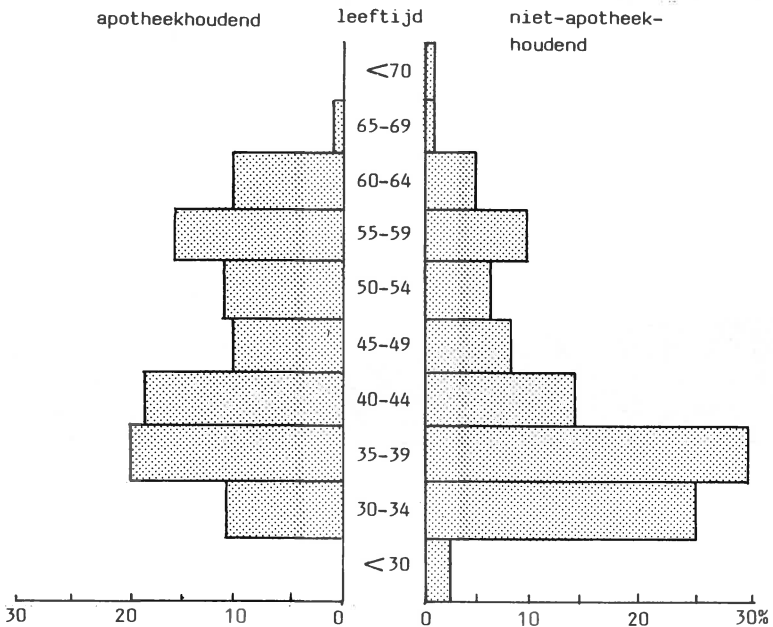
Figuur 10: Relatief aantal apotheekhoudende huisartsen vanaf 1970

Tabel 11: Leeftijdsverdeling van apotheekhoudende en niet-apotheekhoudende huisartsen per 1 januari 1985

	apotheekhoudende huisartsen		niet-apotheekhoudende huisartsen	
	abs	%	abs	%
jonger dan 30 jaar	4	0,4	122	2,4
30-34	107	11,8	1120	24,4
35-39	186	20,5	1493	29,8
40-44	159	17,5	703	14,0
45-49	99	10,9	419	8,4
50-54	100	11,0	343	6,8
55-59	147	16,2	475	9,5
60-64	97	10,7	244	4,9
65-69	6	0,7	47	0,9
70 jaar en ouder	4	0,4	43	0,9
Totaal	909	100,0	5009	100,0

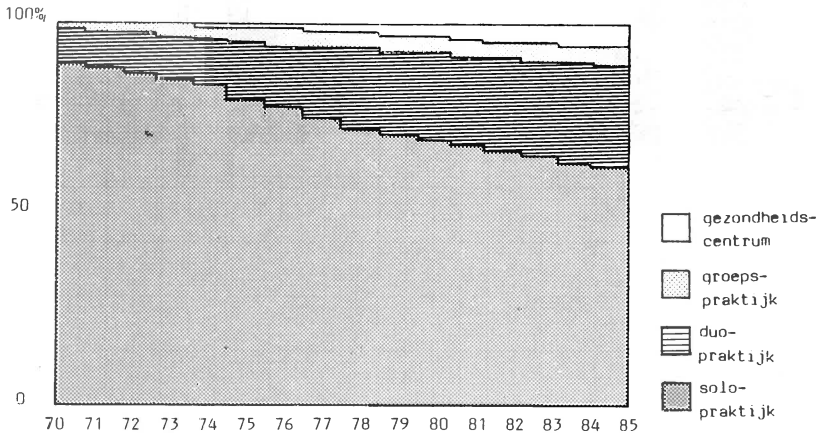
Figuur 11: Leeftijdsopbouw van huisartsen met een apotheek en huisartsen zonder een apotheek per 1 januari 1985

Tabel 12: Absolute en relatieve verdeling van het aantal zelfstandig gevestigde huisartsen naar praktijkvorm vanaf 1 januari 1970

Jaar	Solopraktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk		Gezondheids- centrum		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1970	3795	86,4	529	12,0	53	1,2	17	0,4	4394	100,0
1971	3767	85,8	528	12,0	71	1,6	24	0,5	4390	100,0
1972	3727	84,5	575	13,0	80	1,8	31	0,7	4413	100,0
1973	3724	82,5	626	13,9	113	2,5	52	1,2	4515	100,0
1974	3697	81,0	656	14,4	131	2,9	82	1,8	4566	100,0
1975	3620	77,3	791	16,9	162	3,5	112	2,4	4686	100,0
1976	3587	74,2	919	19,0	184	3,8	142	2,9	4832	100,0
1977	3557	72,1	999	20,2	192	3,9	187	3,8	4935	100,0
1978	3531	69,8	1096	21,7	209	4,1	222	4,4	5058	100,0
1979	3491	67,7	1175	22,8	245	4,8	246	4,8	5157	100,0
1980	3486	66,3	1246	23,7	257	4,9	266	5,1	5255	100,0
1981	3493	64,8	1333	24,7	260	4,8	302	5,6	5388	100,0
1982	3489	63,6	1390	25,4	277	5,0	327	6,0	5483	100,0
1983	3508	62,7	1411	25,2	315	5,6	365	6,5	5599	100,0
1984	3492	60,8	1540	26,8	316	5,5	400	7,0	5748	100,0
1985	3475	58,7	1672	28,3	343	5,8	428	7,2	5918	100,0

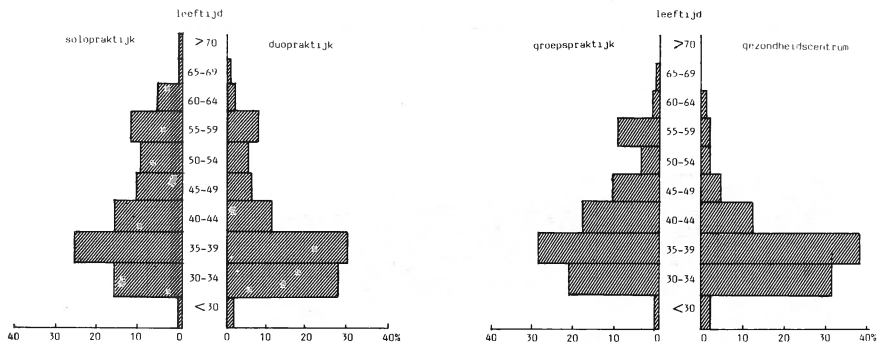
Figuur 12: Praktijkvorm van zelfstandig gevestigde huisartsen vanaf 1 januari 1970

Tabel 13: Zelfstandig gevestigde huisartsen naar leeftijd en praktijkvorm op 1 januari 1985

	Solopraktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk		Gezondheidscentrum	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
jonger dan 30 jaar	55	1,6	50	3,0	7	2,0	14	3,3
30-34	559	16,1	454	27,2	76	22,2	138	32,2
35-39	900	25,9	520	31,1	96	28,0	163	38,1
40-44	537	15,5	210	12,6	61	17,8	54	12,6
45-49	346	10,0	111	6,6	38	11,1	23	5,4
50-54	320	9,2	91	5,4	18	5,2	14	3,3
55-59	442	12,7	134	8,0	32	9,3	14	3,3
60-64	237	6,8	85	5,1	11	3,2	8	1,9
65-69	41	1,2	9	0,5	3	0,9	-	-
70 jaar en ouder	38	1,1	8	0,5	1	0,3	-	-
Totaal	3475	100,0	1672	100,0	343	100,0	428	100,0

Figuur 13: Leeftijdsopbouw van zelfstandig gevestigde huisartsen naar praktijkvorm op 1 januari 1985

Tabel 14: Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen naar vestigingsduur in de huidige praktijk per januari 1985

Vestigingsduur	Aantal huisartsen	
	abs	%
0- 5 jaar	1622	27,4
6-10 jaar	1533	25,9
11-15 jaar	954	16,1
11-20 jaar	539	9,1
21-25 jaar	473	8,0
26-30 jaar	510	8,6
meer dan 30 jaar	287	4,8
Totaal	5918	100,0

Tabel 15: Absolute en relatieve verdeling van het aantal assistent-huisartsen naar praktijkvorm vanaf 1 januari 1970

	Solopraktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk		Gezondheids- centrum		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1970	64	91,4	6	8,6	-	-	-	-	70	100
1971	63	87,5	8	11,1	1	1,4	-	-	72	100
1972	64	84,2	11	14,5	1	1,3	-	-	76	100
1973	74	87,1	8	9,4	2	2,4	1	1,2	85	100
1974	86	91,5	5	5,3	1	1,1	2	2,1	94	100
1975	97	88,2	9	8,2	1	0,9	3	2,7	110	100
1976	119	86,9	14	10,2	1	0,7	3	2,2	137	100
1977	128	81,5	15	9,6	4	2,5	10	6,4	157	100
1978	167	82,7	15	7,4	5	2,5	15	7,4	202	100
1979	200	83,0	17	7,1	8	3,3	16	6,6	241	100
1980	254	84,1	22	7,3	7	2,3	19	6,3	302	100
1981	250	79,9	26	8,3	13	4,2	24	7,7	313	100
1982	257	79,6	28	8,7	9	2,8	29	9,0	323	100
1983	257	80,6	28	8,8	8	2,5	26	8,2	319	100
1984	237	76,5	36	11,6	7	2,3	30	9,7	310	100
1985	236	74,2	44	13,8	7	2,2	31	9,7	318	100

Tabel 16: Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen en assistent-huisartsen naar provincie per 1 januari 1985

	zelfstandig gevestigde huisartsen			assistent-huisartsen		
	mannen	vrouwen	totaal	mannen	vrouwen	totaal
Groningen	207	22	229	7	9	16
Friesland	240	15	255	4	6	10
Drente	174	5	179	4	7	11
Overijssel	377	14	391	7	10	17
Gelderland	656	53	709	12	19	31
Utrecht	349	42	391	7	16	23
Noord-Holland	909	118	1027	22	40	62
Zuid-Holland	1125	121	1246	27	54	81
Zeeland	138	8	146	7	6	13
Brabant	798	40	838	15	12	27
Limburg	426	26	452	11	15	26
Zuidelijke IJssel-meerpolders	45	10	55	1	-	1
Totaal	5444	474	5918	124	194	318

Tabel 17: Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen naar urbanisatiegraad en geslacht per 1 januari 1985

	mannen		vrouwen		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Plattelands-gemeenten	628	11,5	34	7,2	662	11,2
Verstedelijkte plattelands-gemeenten	1235	22,7	80	16,9	1315	22,2
Forensen-gemeenten	742	13,6	72	15,2	814	13,8
Kleine steden	573	10,5	38	8,0	611	10,3
Middelgrote steden	870	16,0	66	13,9	936	15,8
Grote steden	1396	25,6	184	38,8	1580	26,7
Totaal	5444	100,0	474	100,0	5918	100,0

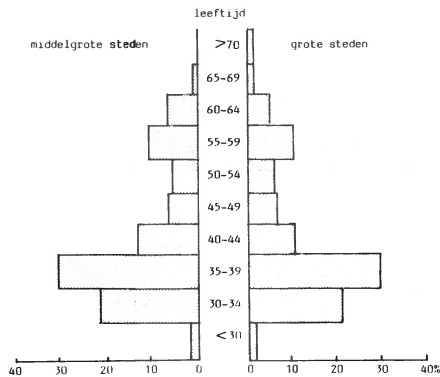
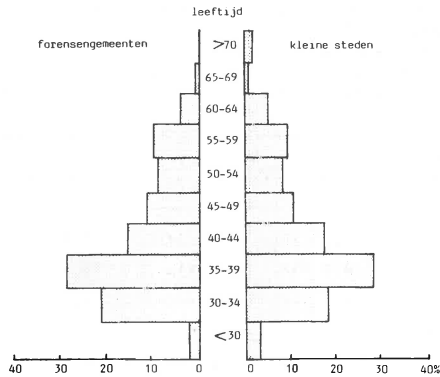
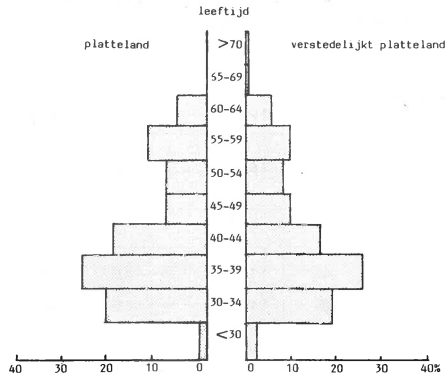
Tabel 18: Aantal assistent-huisartsen naar urbanisatiegraad en geslacht per 1 januari 1985

	mannen		vrouwen		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
Plattelands- gemeenten	14	11,3	32	16,5	46	14,5
Verstedelijkte plattelands- gemeenten	36	29,0	34	17,5	70	22,0
Forensen- gemeenten	20	16,1	30	15,5	50	15,7
Kleine steden	8	6,5	13	6,7	21	6,6
Middelgrote steden	16	12,9	26	13,4	42	13,2
Grote steden	30	24,2	59	30,4	89	28,0
Totaal	124	100,0	194	100,0	318	100,0

Tabel 19: Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen naar urbanisatiegraad en leeftijd per 1 januari 1985

	Plattelands gemeenten		Verstedelijkte plattelands- gemeenten		Forensen- gemeenten		Kleine steden		Middelgrote steden		Grote steden	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
jonger dan 30 jaar	10	1,5	25	1,9	18	2,2	13	2,1	24	2,6	36	2,3
30-34	132	20,0	257	19,5	173	21,3	114	18,7	201	21,5	350	22,2
35-39	167	25,3	345	26,2	228	28,0	180	29,5	283	30,2	476	30,1
40-44	123	18,6	210	16,0	119	14,6	106	17,3	122	13,0	182	11,5
45-49	55	8,3	135	10,3	88	10,8	64	10,5	67	7,2	109	6,9
50-54	56	8,5	112	8,5	67	8,2	48	7,9	58	6,2	102	6,5
55-59	75	11,3	137	10,4	73	9,0	58	9,5	97	10,4	182	11,5
60-64	41	6,2	81	6,2	36	4,4	25	4,1	68	7,3	90	5,7
65-69	2	0,3	6	0,5	7	0,9	-	-	11	1,2	27	1,7
70 jaar en ouder	1	0,2	7	0,5	5	0,6	3	0,5	5	0,5	26	1,6
Totaal	662	100,0	1315	100,0	814	100,0	611	100,0	936	100,0	1580	100,0

Figuur 14: De leeftijdsopbouw van zelfstandig gevestigde huisartsen op 1 januari 1985 naar urbanisatiegraad

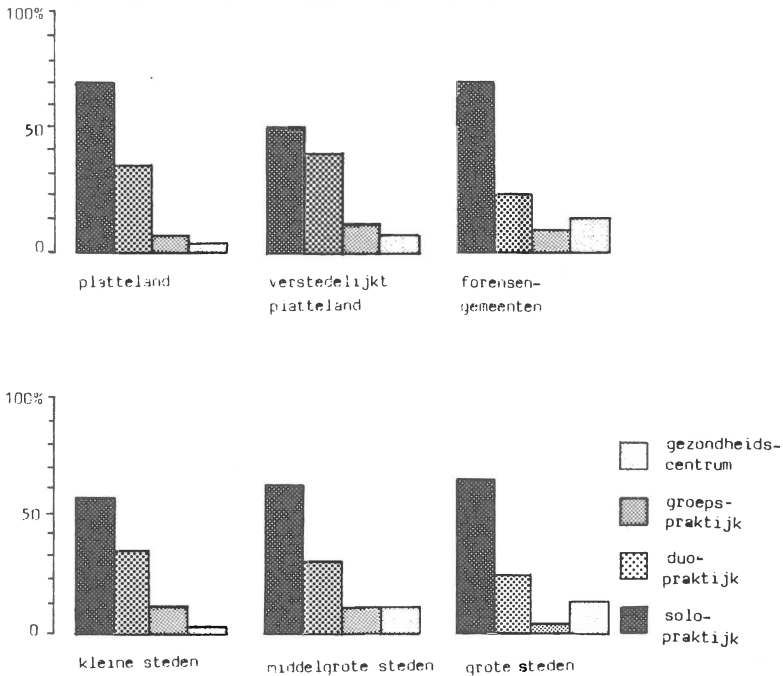
Tabel 20: Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen naar praktijkvorm en provincie per 1 januari 1985

	Solopraktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk		Gezondheids- centrum		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Groningen	164	71,6	32	14,0	21	9,2	12	5,2	229	100,0
Friesland	158	62,0	87	34,1	5	2,0	5	2,0	255	100,0
Drente	86	48,0	70	39,1	9	5,0	14	7,8	179	100,0
Overijssel	258	66,0	95	24,3	25	6,4	13	3,3	391	100,0
Gelderland	426	60,1	219	30,9	38	5,4	26	3,7	709	100,0
Utrecht	228	58,3	81	20,7	41	10,5	41	10,5	391	100,0
Noord-Holland	645	62,8	242	23,6	44	4,3	96	9,3	1027	100,0
Zuid-Holland	808	64,8	300	24,1	24	1,9	114	9,1	1246	100,0
Zeeland	99	67,8	42	28,8	3	2,1	2	1,4	146	100,0
Noord Brabant	425	50,7	295	35,2	92	11,0	26	3,1	838	100,0
Limburg	169	37,4	208	46,0	41	9,1	34	7,5	452	100,0
Z.IJ.pol- ders	8	14,5	2	3,6	-	-	45	81,8	55	100,0

Tabel 21: Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen naar praktijkvorm en urbanisatiegraad per 1 januari 1985

	Solopraktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk		Gezondheidscentrum		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Plattelandsgemeenten	403	60,9	223	33,7	23	3,5	13	2,0	662	100,0
Verstedelijkte plattelandsgemeenten	665	50,6	479	36,4	102	7,8	69	5,2	1315	100,0
Forensengemeenten	496	60,9	182	22,4	40	4,9	96	11,8	814	100,0
Kleine steden	347	56,8	199	32,6	48	7,9	17	2,8	611	100,0
Middelgrote steden	553	59,1	243	26,0	71	7,6	69	7,4	936	100,0
Grote steden	1011	64,0	344	21,8	61	3,9	164	10,4	1580	100,0

Figuur 15: Relatief aantal zelfstandig gevestigde huisartsen naar praktijkvorm en urbanisatiegraad op 1 januari 1985

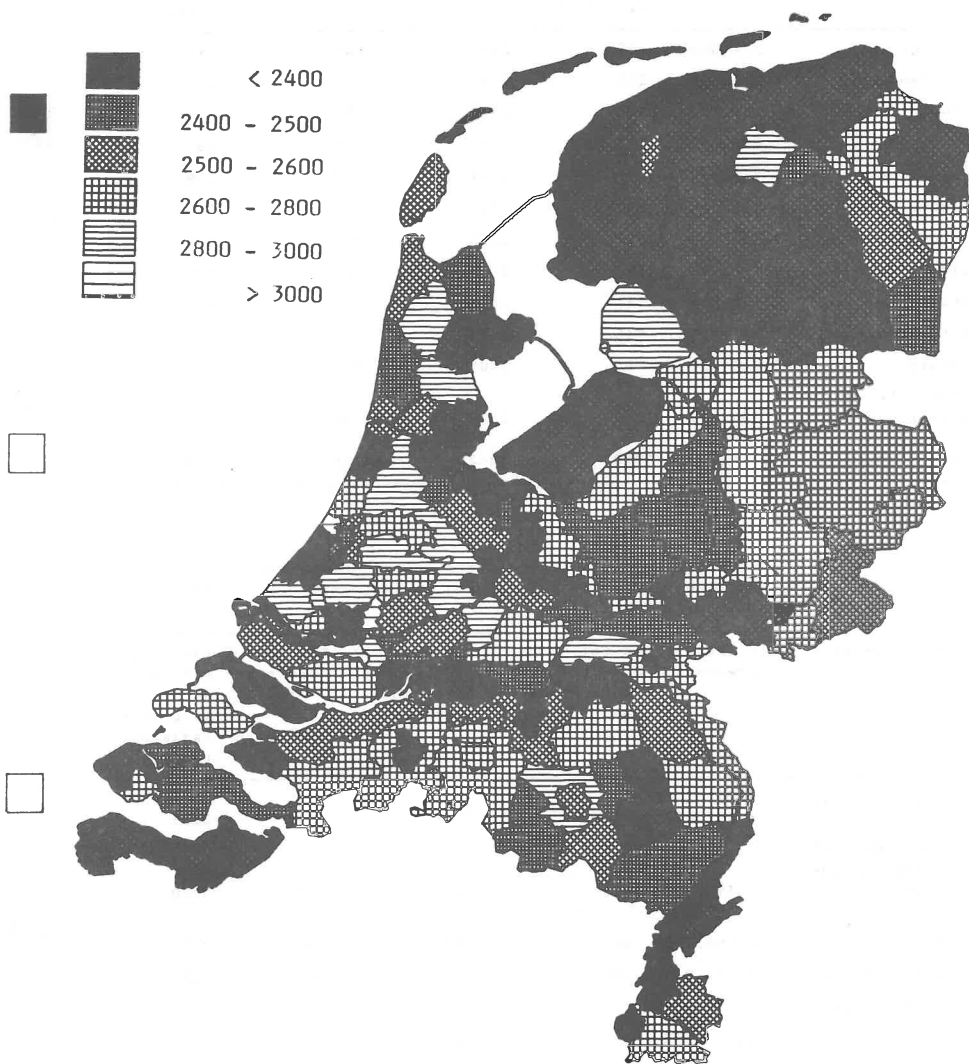
Tabel 22: Aantal inwoners per huisarts (zelfstandig gevestigde huisartsen en zelfstandig gevestigde huisartsen + langdurig assistenten) per provincie op 1 januari 1985

	Aantal inwoners	Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen	Inwoners per zelfstandig gevestigde huisarts	Aantal huisartsen + langdurig assistenten	Inwoners per huisarts + langdurig assistenten
Groningen	561.008	229	2450	245	2290
Friesland	597.421	255	2343	265	2254
Drente	429.397	179	2399	190	2260
Overijssel	1.044.797	391	2672	408	2561
Gelderland	1.745.100	709	2461	740	2358
Utrecht	935.665	391	2393	414	2260
Noord-Holland	2.311.062	1027	2250	1089	2122
Zuid-Holland	3.150.722	1246	2529	1327	2374
Zeeland	355.352	146	2434	159	2235
Noord-Brabant	2.112.899	838	2521	865	2443
Limburg	1.085.420	452	2401	478	2271
Zuidelijke IJsselmeerpolders	121.132	55	2202	56	2163
Totaal Nederland	14.449.975	5918	2442	6236	2317

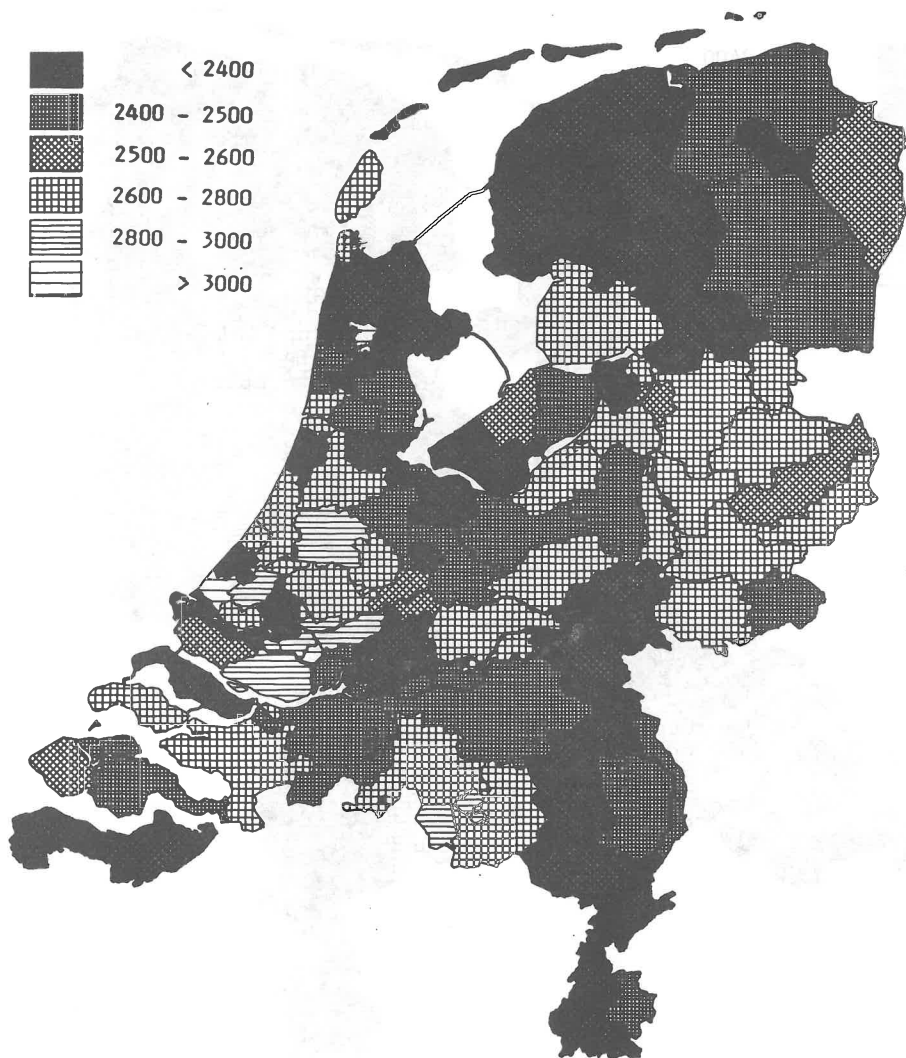
Tabel 23: Aantal inwoners per huisarts (zelfstandig gevestigde huisartsen en zelfstandig gevestigde huisartsen + langdurig assistenten) naar urbanisatiegraad per 1 januari 1985

Urbanisatiegraad	Aantal inwoners	Aantal zelfstandig gevestigde huisartsen	Inwoners per zelfstandig gevestigde huisarts	Aantal huisartsen + langdurig assistenten	Inwoners per huisarts + langdurig assistenten
1. Plattelandsgemeenten	1.667.291	662	2519	708	2355
2. Verstedelijkte plattelandsgemeenten	3.310.031	1315	2517	1385	2390
3. Forensengemeenten	2.088.958	814	2566	864	2418
4. Kleine steden	1.568.935	611	2568	632	2482
5. Middelgrote steden	2.305.517	936	2463	978	2357
6. Grote steden	3.509.243	1580	2221	1669	2103

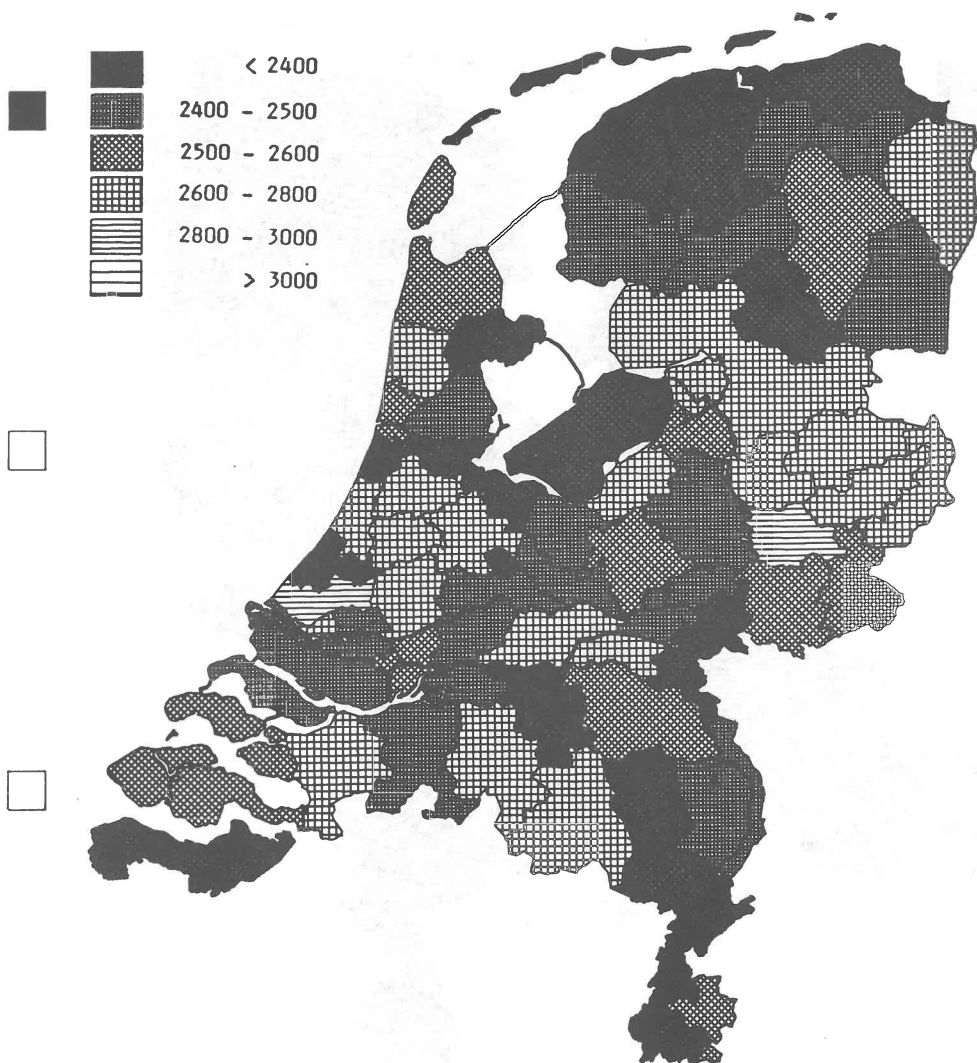
Figuur 16: Huisartsendichtheid (aantal inwoners per zelfstandig gevestigde huisarts) per Economisch Geografisch Gebied (EGG) op 1 januari 1985

Figuur 17: Huisartsendichtheid (aantal inwoners per zelfstandig gevestigde huisarts) per Plaatselijke Huisartsen Vereniging (PHV) op 1 januari 1985

Figuur 18: Huisartsendichtheid (aantal inwoners per zelfstandig gevestigde huisarts) per WVG-subregio op 1 januari 1985

ADSPIRANT-HUISARTSEN

Het aantal studenten dat de opleiding huisartsgeneeskunde volgt is gedaald van 501 op 1 januari 1984 tot 482 op 1 januari 1985. Bijna 27% van deze groep is van het vrouwelijk geslacht. Dit percentage verschilt per Universitair Huisartsen Instituut. Op de Vrije Universiteit in Amsterdam is het percentage vrouwelijke studenten het hoogst (49%) en in Leiden het laagst (20%) (tabel 24).

De wachttijden voor het verkrijgen van een plaats op de huisartsenopleiding nemen steeds verder toe. Bedroeg de wachttijd voor studenten die in 1974 met de opleiding zijn gestart nog gemiddeld 2 maanden, in 1984 is dat opgelopen tot gemiddeld 27 maanden. Tussen de Universitaire Huisartsen Instituten worden verschillende wachttijden geregistreerd. In Utrecht worden gemiddeld de langste wachttijden geregistreerd (33 mnd), in Maastricht de kortste (22 mnd) (tabel 25).

Vanaf het moment dat de meeste huisartsenopleidingen van start zijn gegaan (1975) tot op heden (1 januari 1985), hebben 4247 studenten de opleiding voltooid. Ook hier zien we verschillen tussen de Universitaire Huisartsen Instituten. De huisartsenopleiding in Utrecht (waar men één jaar eerder is gestart) heeft tot nu toe de meeste studenten opgeleid (759); de opleiding in Maastricht de minste (189) (tabel 26).

Het aantal studenten dat jaarlijks de huisartsenopleiding voltooit, is de laatste drie jaar toegenomen (tabel 26). Gezien het aantal studenten dat momenteel de opleiding volgt (482) zal in 1985 deze tendens zich niet doorzetten.

Op 1 januari 1985 zijn 606 adspirant-huisartsen op zoek naar een praktijk, waarvan bijna 27% van het vrouwelijk geslacht (tabel 27). De mogelijkheden om zich als pas afgestudeerde huisarts te vestigen worden steeds kleiner (tabel 28). Van degenen die in 1983 de huisartsenopleiding hebben voltooid, heeft op 1 januari 1985 bijna 37% zich als huisarts gevestigd; 12% heeft werk gevonden als assistent-huisarts. Ruim 25% van deze groep is echter nog steeds op zoek naar een praktijk, terwijl bijna 11% de zoekpogingen heeft opgegeven. Van alle huisartsen die tot nu toe de opleiding voltooid hebben (4247) heeft 50% zich als huisarts gevestigd. Bijna 6% is als assistent werkzaam en ruim 23% ziet verder van vestigingsplannen af. Daarnaast is ruim 14% op zoek naar een praktijk. Van de 606 praktijkzoekende huisartsen is bijna 11% werkzaam als assistent-huisarts.

BEGRIPPEN

Adspirant-huisarts - Een arts die de beroepsopleiding tot huisarts aan een van de Universitaire Instituten voor Huisartsgeneeskunde volgt of gevolgd heeft en nog niet zelfstandig als huisarts gevestigd is.

Wachttijd - De tijd die verloopt tussen het artsexamen en aanvang van de huisartsenopleiding.

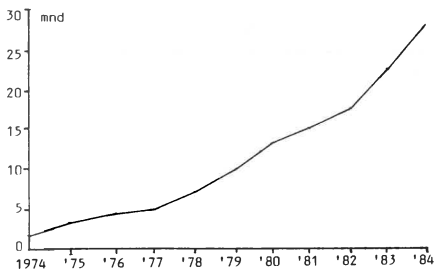
Tabel 24: Aantal studenten die op 1 januari 1985 de huisartsenopleiding volgen, naar universiteit en geslacht

	mannen		vrouwen		totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
RU Groningen	51	76,1	16	23,9	67	100,0
VU Amsterdam	25	51,0	24	49,0	49	100,0
Univ. v. Amsterdam	57	80,3	14	19,7	71	100,0
RU Leiden	44	80,0	11	20,0	55	100,0
RU Rotterdam	49	73,1	18	26,9	67	100,0
RU Utrecht	52	72,2	20	27,8	72	100,0
RU Nijmegen	54	76,1	17	23,9	71	100,0
RU Limburg	22	73,3	8	26,7	30	100,0
Totaal	354	73,4	128	26,6	482	100,0

Tabel 25: Gemiddelde wachttijd (in mnd) naar jaar waarin de opleiding gestart is en naar Universitair Huisartsen Instituut

	Groningen	A'dam VU	A'dam GU	Leiden	Rotter- dam	Utrecht	Nij- megen	Lim- burg	Totaal
1974	1,1	1,7	-	-	1,4	2,0	-	-	1,7
1975	3,0	2,7	2,3	-	2,2	3,4	3,9	2,1	2,9
1976	4,8	3,1	3,6	2,3	3,5	6,2	2,7	3,1	3,9
1977	6,0	3,1	5,3	3,9	4,8	7,4	5,3	4,2	5,2
1978	7,4	4,0	6,3	5,4	4,3	12,0	10,4	4,7	7,1
1979	8,1	7,0	9,3	9,7	7,8	22,4	9,4	3,6	10,5
1980	10,6	16,9	17,0	10,7	11,0	15,3	16,4	2,0	13,6
1981	13,5	20,5	13,2	10,2	11,7	17,5	20,1	7,9	14,9
1982	16,5	15,6	21,0	15,6	11,0	25,7	22,1	13,1	17,7
1983	21,8	23,6	26,3	19,4	19,7	29,5	28,6	14,8	23,7
1984	32,0	30,6	23,4	24,6	18,4	32,9	31,2	22,2	27,2

Figuur 19: Gemiddelde wachttijd voor de huisartsenopleiding vanaf 1974

Tabel 26: Verdeling van de afgestudeerden van de huisartsenopleidingen naar jaar van voltooiing van de opleiding en Universiteit vanaf 1 januari 1974

Jaar van voltooiing van de opleiding	Groeningen	A'dam VU	A'dam GU	Leiden	R'dam	Utrecht	Nijmegen	Maas-tricht	Totaal
1974	-	-	-	-	-	31	-	-	31
1975	20	43	7	1	13	79	6	4	173
1976	70	66	33	1	48	88	16	18	340
1977	80	65	58	50	58	76	58	16	461
1978	85	66	58	61	55	74	72	19	490
1979	75	64	50	57	67	62	71	20	466
1980	73	52	49	53	59	68	70	18	442
1981	66	53	41	48	65	68	70	10	421
1982	70	53	44	62	65	59	71	26	450
1983	67	53	44	60	70	82	71	28	475
1984	73	55	69	58	69	72	72	30	498
Totaal	679	570	453	451	569	759	577	189	4247

Tabel 27: Aantal praktijkzoekende adspirant-huisartsen naar jaar van afstuderen en naar geslacht per 1 januari 1985

Jaar van voltooiing van de opleiding	Mannen abs	Vrouwen abs	Totaal
1974	-	-	-
1975	-	-	-
1976	5	2	7
1977	2	3	5
1978	10	5	15
1979	14	4	18
1980	21	11	32
1981	35	12	47
1982	62	24	86
1983	101	40	141
1984	195	60	255
Totaal	445	161	606

Tabel 28: Een overzicht van de activiteiten van alle afgestudeerden van de huisartsopleiding vanaf 1974 op 1 januari 1985

	Gevestigden		Assistenten		Wil een eigen praktijk*				Afgezien van een eigen praktijk				Overig: buitenland		Totaal		
	abs	%	abs	%	op het ogenblik niet zoekend		op het ogenblik zoekend		Registratie niet verlopen		Registratie wel verlopen		abs	%	abs	%	
					abs	%	abs	%	abs	%	abs	%					
1974	20	64,5	-	-	-	-	-	-	2	6,5	9	29,0	-	-	31	100,0	
1975	109	63,0	2	1,2	-	-	-	-	15	8,7	46	26,6	1	0,6	173	100,0	
1976	224	65,9	4	1,2	1	0,3	7	2,1	22	6,5	77	22,6	5	1,5	340	100,0	
1977	297	64,4	14	3,0	2	0,4	4	0,9	55	11,9	81	17,6	8	1,7	461	100,0	
1978	301	61,4	18	3,7	6	1,2	12	2,4	41	8,4	107	21,8	5	1,0	490	100,0	
1979	277	59,4	27	5,8	9	1,9	13	2,8	49	10,5	85	18,2	16	1,3	466	100,0	
1980	243	55,0	20	4,5	15	3,4	27	6,1	117	26,5	3	0,7	17	3,8	442	100,0	
1981	226	53,7	23	5,5	16	3,8	42	10,0	99	23,5	1	0,2	14	3,3	421	100,0	
1982	191	42,4	42	9,3	32	7,1	74	16,4	94	20,9	-	-	-	17	3,8	450	100,0
1983	174	36,6	57	12,0	51	10,7	120	25,3	55	11,6	-	-	-	18	3,8	475	100,0
1984	68	13,7	42	8,4	92	18,5	241	48,4	38	7,6	-	-	-	17	3,4	498	100,0
Totaal 2130			249		224		540		587		409		108		4247		

* Assistenten die in de enquête tevens aangaven dat ze zoekend waren, zijn in deze tabel alleen bij de assistenten meegerekend en niet bij de zoekenden. Vandaar dat de aantallen zoekenden afwijken van de getallen die in tabel 27 zijn gepresenteerd.

VERLOSKUNDIGEN

Op 1 januari 1985 zijn er in Nederland 931 praktizerende verloskundigen (tabel 29), waarvan slechts 22 ofwel 2% van het mannelijk geslacht is (tabel 30).

Vestiging en Vertrek

Uit de vestigingscijfers blijkt dat het aantal nieuw gevestigde verloskundigen de laatste drie jaar sterk is gestegen (figuur 22). Daarentegen is het aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen dat de praktijk heeft neergelegd in die periode stabiel gebleven. Dit betekent dat de relatieve groei van het aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen in de afgelopen drie jaar grotendeels is toe te schrijven aan het grote aantal verloskundigen dat zich vestigt; in 1984 zelfs 62 verloskundigen (tabel 32).

Wanneer de vestigingswijze van de nieuw zelfstandig gevestigde verloskundigen in ogenschouw wordt genomen, dan valt op dat de daling van het relatief aantal overnames nog steeds doorzet. In 1970 vestigde ruim 52% van de verloskundigen zich door middel van een overname, maar in 1984 is dat teruggelopen tot bijna 18%. Daarentegen is het aantal vestigingen door middel van een associatie in die periode sterk gestegen van ruim 12% in 1970 tot 50% in 1984 (tabel 34). Het relatief aantal vrije vestigingen is na de enorme stijging in 1983 (37%) in 1984 weer iets teruggelopen (32%).

Van degenen die in 1984 hun praktijk hebben neergelegd (27) blijkt de voornaamste reden het natuurlijk verloop te zijn (40,7%) (tabel 36).

Leeftijd, functie, praktijkvorm en plaats van opleiding

Het merendeel van de verloskundigen is tussen de 25 en 40 jaar (48%); ruim 7% is ouder dan 60 jaar (tabel 30).

De meeste verloskundigen zijn werkzaam in een eigen praktijk (69%). Van deze groep is bijna 31% ouder dan vijftig jaar, en 17% jonger dan 30 jaar (tabel 31).

Bij de klinisch werkzame verloskundigen, bijna 16% van het totaal aantal verloskundigen, is in tegenstelling tot de zelfstandig gevestigden een veel groter deel jonger dan 30 jaar (33%). Ook bij de assistenten en de waarneemsters is het relatief aandeel van de jonge leeftijdsklassen veel groter.

Het aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen dat solo werkt is in de loop der jaren fors gedaald (figuur 23). In 1970 was 91% van de zelfstandig gevestigde verloskundigen werkzaam in een solopraktijk, maar op 1 januari 1985 is dit teruggelopen tot ruim 58% (tabel 37). Het aantal duopraktijken daarentegen is sterk gestegen, tot ruim 34% in 1985.

Ruim 20% van de solowerkende verloskundigen is jonger dan 35 jaar (tabel 38). De overige praktijkvormen blijken meer in trek te zijn bij jonge verloskundigen. Van de verloskundigen die in een duopraktijk werken is ruim 52% jonger dan 35 jaar; bij de collega's die in een groepspraktijk werken ligt dit percentage op 34%.

Een groot deel van de zelfstandig gevestigde verloskundigen heeft een vestigingsduur die onder de vijf jaar ligt (39%). Dit geldt met name voor degenen die in een duo- of groepspraktijk werken (tabel 39).

Bij de functie van verloskundige en de plaats van opleiding constateren we dat van degenen die in Heerlen zijn afgestudeerd in vergelijking tot beide andere opleidingsinstituten een relatief groter deel klinisch werkzaam is (21%). Verder is opvallend dat van de in Amsterdam afgestudeerden een relatief groot deel werkzaam is als waarneemster (16%) (tabel 40). Gekeken naar de praktijkvorm constateren we dat van de vroedvrouwschool in Amsterdam in vergelijking tot beide andere scholen een relatief groter deel werkzaam is in een groepspraktijk (tabel 41).

Spreiding en dichtheid

In de provincies Utrecht, Noord- en Zuid-Holland en Limburg werken relatief veel klinisch werkende verloskundigen. Het feit dat in de laatste drie provincies de enige drie vroedvrouwscholen zijn gevestigd, waaraan veel klinisch werkende vroedvrouwen zijn verbonden, zal hiermede debet aan zijn (tabel 43). Verder springen de grote steden eruit waar bijna een derde van de verloskundigen werkzaam is in een ziekenhuis (tabel 44). Op het platteland en in de verstedelijkte plattelandsgemeenten werken vanzelfsprekend relatief meer

verloskundigen in een eigen praktijk. Het merendeel hiervan werkt solo (74%). In de grote steden is het aantal solowerkende verloskundigen veel kleiner. Meer dan de helft werkt daar in een duo- of groepspraktijk (tabel 47).

Bij de spreiding van verloskundigen valt op dat de plaats van afstuderen voor een belangrijk deel van invloed is op de plaats van vestiging (tabel 46). Van de vroedvrouwen die in Heerlen zijn afgestudeerd werkt 53% in de provincies Limburg en Brabant. Voor de vroedvrouwenscholen in Rotterdam en Amsterdam gelden vergelijkbare uitkomsten.

Op 1 januari 1985 bedraagt het aantal inwoners per verloskundige (in eigen praktijk en klinisch werkzaam) 18.268. Indien de laatste categorie buiten beschouwing wordt gelaten, bedraagt het aantal inwoners per verloskundige 22.578 (tabel 48). Op 1 januari 1984 bedroegen de aantallen inwoners per verloskundige respectievelijk 19.135 en 23.785.

Het aantal inwoners per verloskundige is het hoogst in de provincies Zeeland en Friesland (tabel 48). Limburg en de Zuidelijke IJsselmeerpolders scoren het laagst. Verder constateren we dat in de plattelandsgebieden het aantal inwoners per verloskundige het hoogst is (tabel 49). Vanzelfsprekend is de geringe bevolkingsdichtheid hiermede debet aan. In deze dun bevolkte gebieden worden veel bevallingen door huisartsen gedaan.

BEGRIPPEN

Verloskundige - Medicus die op grond van de wet of regelgeving de bevoegdheid is verleend, de verloskunde als verloskundige uit te oefenen

Klinisch werkzaam - Verloskundige in dienstverband van een ziekenhuis

Assistente - Een verloskundige in dienst bij een zelfstandig gevestigde verloskundige

Solopraktijk - De praktijk van een zelfstandig gevestigde verloskundige, waarin één verloskundige (eventueel met een assistente) de praktijk voert

Duopraktijk - Twee geassocieerde zelfstandig gevestigde verloskundigen met een eigen praktijk (eventueel met assistenten)

Groepspraktijk - Drie of meer geassocieerde zelfstandig gevestigde verloskundigen met een eigen praktijk (eventueel met assistenten)

Vrije vestiging - Nieuwe vestiging van een verloskundige praktijk

Overname - Vestiging van een verloskundige door voortzetting van een bestaande verloskundige praktijk

Associatie - Vestiging van een verloskundige door het aangaan van een maatschap met een of meer reeds gevestigde verloskundige(n) of door voortzetting van een bestaande praktijk door twee of meer nieuw gevestigde verloskundigen in de vorm van een maatschap

Vestigingsduur - Het aantal jaren dat een verloskundige in de huidige praktijk is gevestigd

Urbanisatiegraad - Typologie van gemeenten waarin de mate van verstedelijking is weergegeven. Hierin zijn de volgende categorieën onderscheiden (Bron: J.J. Harts, De structuurnota, een sociaal geografische analyse van een gebied, 1979):

-
- Plattelandsgemeente - grootste kern minder dan 5000 inwoners en meer dan 20% van de mannelijke beroepsbevolking werkzaam in de landbouw.
- Verstedelijkt Platteland - grootste woonkern minder dan 30.000 inwoners en meer dan 80% van de mannelijke beroepsbevolking werkzaam in niet-agrarische sector.
- Forensengemeente - grootste kern minder dan 30.000 inwoners en meer dan 30% van de mannelijke beroepsbevolking is forens.
- Stedelijke gemeenten - bebouwde kom met meer dan 2000 inwoners/km² en een gemiddelde bevolkingsdichtheid van meer dan 500 inwoners/km²; gewoonlijk meer dan 70% van de bevolking in de bebouwde kom. Binnen deze categorie wordt het volgende onderscheid gemaakt:
1. Kleine steden - gemeenten met minder dan 30.000 inwoners in de bebouwde kom.
 2. Middelgrote steden - gemeenten tussen de 30.000 en 100.000 inwoners in de bebouwde kom.
 3. Grote steden - gemeenten met meer dan 100.000 inwoners in de bebouwde kom.

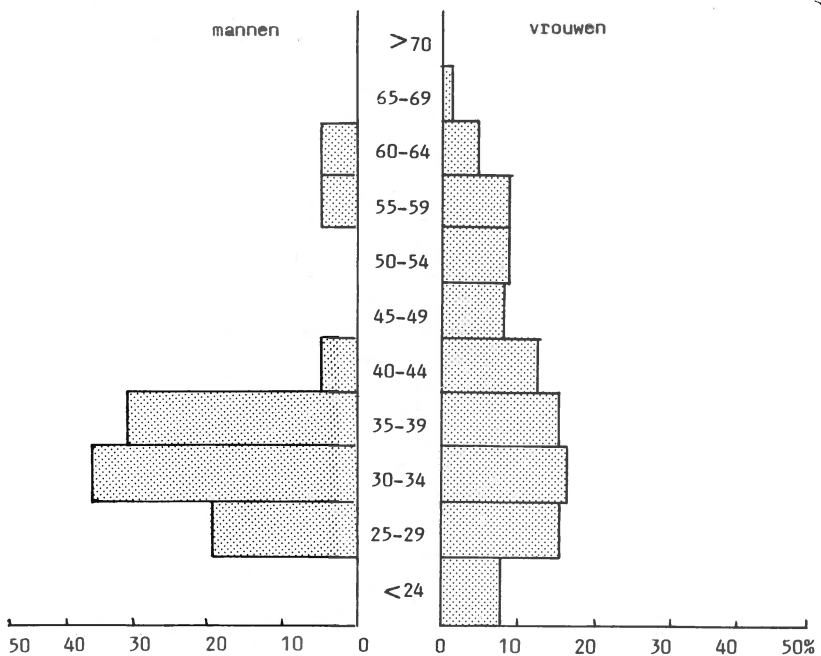
Tabel 29: Aantal praktizerende verloskundigen naar functie vanaf 1 januari 1970

	eigen praktijk	klinisch werkzaam	assistente	waarneemster	Totaal
1970	646	89	16	30	781
1971	642	93	16	36	787
1972	632	113	24	31	800
1973	643	127	20	27	817
1974	630	137	19	33	819
1975	625	143	22	33	823
1976	605	150	20	37	812
1977	588	160	27	40	815
1978	569	168	25	43	805
1979	549	164	30	55	798
1980	559	162	25	51	797
1981	563	163	28	62	816
1982	562	168	36	69	835
1983	577	161	43	82	863
1984	605	147	41	112	905
1985	640	151	36	104	931

Tabel 30: Absolute en relatieve leeftijdsverdeling van alle praktizerende verloskundigen per 1 januari 1985, naar geslacht

	mannen		vrouwen		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%
jonger dan 25 jaar	-	-	71	7,8	71	7,6
25-29	4	18,2	141	15,5	145	15,6
30-34	8	36,4	150	16,5	158	17,0
35-39	7	31,8	137	15,1	144	15,5
40-44	1	4,5	110	12,1	111	11,9
45-49	-	-	74	8,1	74	7,9
50-54	-	-	80	8,8	80	8,6
55-59	1	4,5	79	8,7	80	8,6
60-64	1	4,5	51	5,6	52	5,6
65-69	-	-	13	1,4	13	1,4
70 jaar en ouder	-	-	3	0,3	3	0,3
Totaal	22	100,0	909	100,0	931	100,0

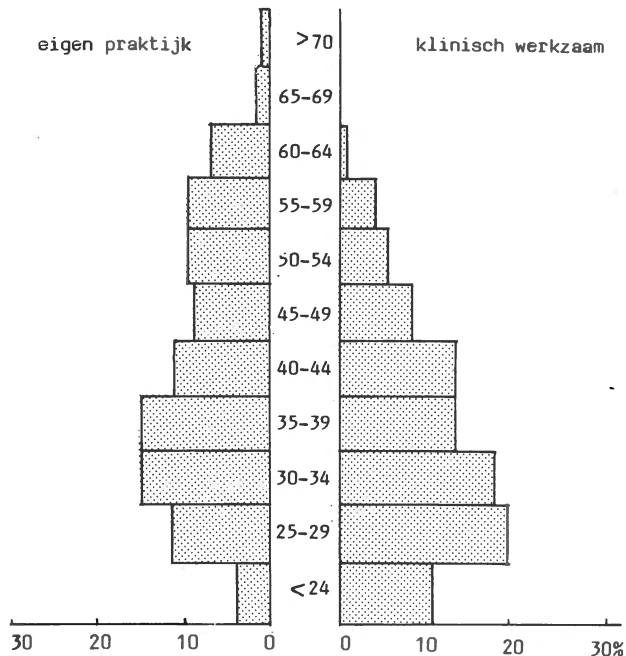
Figuur 20: Leeftijdsopbouw van alle praktizerende verloskundigen per 1 januari 1985

Tabel 31: Absolute en relatieve leeftijdsverdeling van praktizerende verloskundigen naar functie per 1 januari 1985

	eigen praktijk		klinisch werkzaam		assistente		waarneemster	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
jonger dan 25 jaar	27	4,2	19	12,6	9	25,0	16	15,4
25-29	81	12,7	31	20,5	13	36,1	20	19,2
30-34	99	15,5	28	18,5	6	16,7	25	24,0
35-39	102	15,9	21	13,9	2	5,6	19	18,3
40-44	78	12,2	21	13,9	2	5,6	10	9,6
45-49	56	8,8	13	8,6	3	8,3	2	1,9
50-54	66	10,3	9	6,0	1	2,8	4	3,8
55-59	70	10,9	7	4,6	-	-	3	2,9
60-64	49	7,7	2	1,3	-	-	1	1,0
65-69	10	1,6	-	-	-	-	3	2,9
70 jaar en ouder	2	0,3	-	-	-	-	1	1,0
Totaal	640	100,0	151	100,0	36	100,0	104	100,0

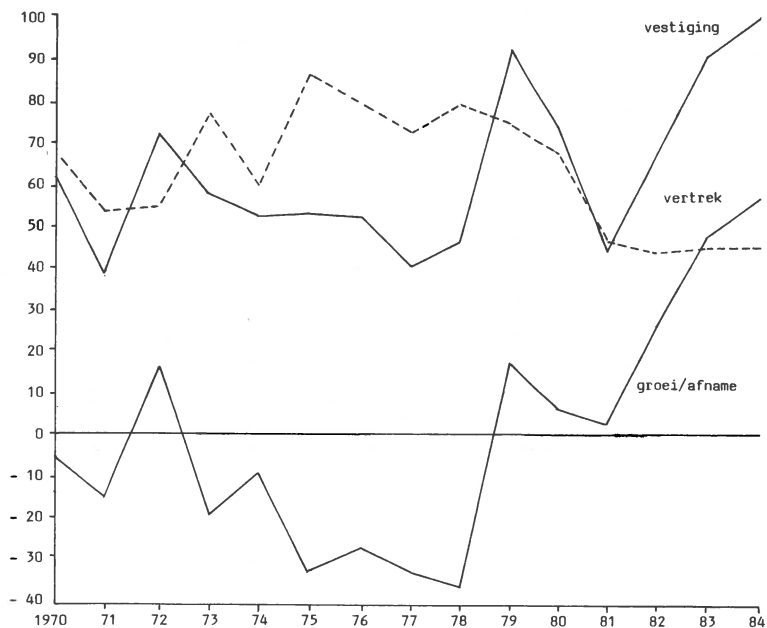
Figuur 21: Leeftijdsopbouw van verloskundigen met een eigen praktijk en klinisch werkzame verloskundigen op 1 januari 1985

Tabel 22: Absoluut aantal nieuw gevestigde verloskundigen (eigen praktijk) en het aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen dat de praktijk heeft neergelegd vanaf 1 januari 1970

	praktijk begonnen	praktijk neergelegd	Saldo
1970	40	44	- 4
1971	24	34	-10
1972	46	35	+11
1973	37	50	-13
1974	33	38	- 5
1975	33	53	-20
1976	31	48	-17
1977	23	42	-19
1978	25	45	-20
1979	51	41	+10
1980	42	38	+ 4
1981	24	25	- 1
1982	39	24	+15
1983	54	26	+28
1984	62	27	+35

Figuur 22: Vestiging, vertrek en groeicijfers van zelfstandig gevestigde verloskundigen vanaf 1970

Tabel 33: Leeftijdverdeling van verloskundigen die in 1984 met een zelfstandige praktijk zijn begonnen of die in 1984 hun praktijk hebben neergelegd

leeftijd	praktijk begonnen		praktijk neergelegd	
	abs	%	abs	%
Jonger dan 25 jaar	16	25,8	2	7,4
25-29	25	40,3	3	11,1
30-34	9	14,5	3	11,1
35-39	4	6,5	1	3,7
40-44	5	8,1	2	7,4
45-49	1	1,6	2	7,4
50-54	-	-	2	7,4
55-59	2	3,2	2	7,4
60-64	-	-	3	11,1
65-69	-	-	5	18,5
70 jaar en ouder	-	-	2	7,4
Totaal	62	100,0	27	100,0

Tabel 34: Vestigingswijze van verloskundigen vanaf 1970

	vrije vestiging		associatie		overname		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1970	14	35,0	5	12,5	21	52,5	40	100,0
1971	8	33,3	6	25,0	10	41,7	24	100,0
1972	20	43,5	7	15,2	19	41,3	46	100,0
1973	13	35,1	6	16,2	18	48,6	37	100,0
1974	6	18,2	9	27,3	18	54,5	33	100,0
1975	6	18,2	8	24,2	19	57,6	33	100,0
1976	4	12,9	17	54,8	10	32,3	31	100,0
1977	4	17,4	6	26,1	13	56,5	23	100,0
1978	2	8,0	9	36,0	14	56,0	25	100,0
1979	12	23,5	27	52,9	12	23,5	51	100,0
1980	11	26,2	18	42,9	13	31,0	42	100,0
1981	4	16,7	13	54,2	7	29,2	24	100,0
1982	8	20,5	21	53,8	10	25,6	39	100,0
1983	20	37,0	22	40,7	12	22,2	54	100,0
1984	20	32,3	31	50,0	11	17,7	62	100,0

Tabel 35: Praktijkvorm van verloskundigen die zich in de periode 1970-1984 hebben gevestigd

	Solo praktijk		Duopraktijk		Groeps praktijk		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1970	31	77,5	8	20,0	1	2,5	40	100,0
1971	18	75,0	5	20,8	1	4,2	24	100,0
1972	39	84,8	5	10,9	2	4,3	46	100,0
1973	27	73,0	9	24,3	1	2,7	37	100,0
1974	24	72,7	6	18,2	3	9,1	33	100,0
1975	24	72,7	8	24,2	1	3,0	33	100,0
1976	14	45,2	15	48,4	2	6,4	31	100,0
1977	17	73,9	3	13,0	3	13,0	23	100,0
1978	16	64,0	7	28,0	2	8,0	25	100,0
1979	23	45,1	26	51,0	3	5,9	52	100,0
1980	20	47,6	20	47,6	2	4,8	42	100,0
1981	11	45,8	10	41,7	3	12,5	24	100,0
1982	16	41,0	18	46,2	5	12,8	39	100,0
1983	24	44,4	23	42,6	7	13,0	54	100,0
1984	19	30,6	39	62,9	4	6,5	62	100,0

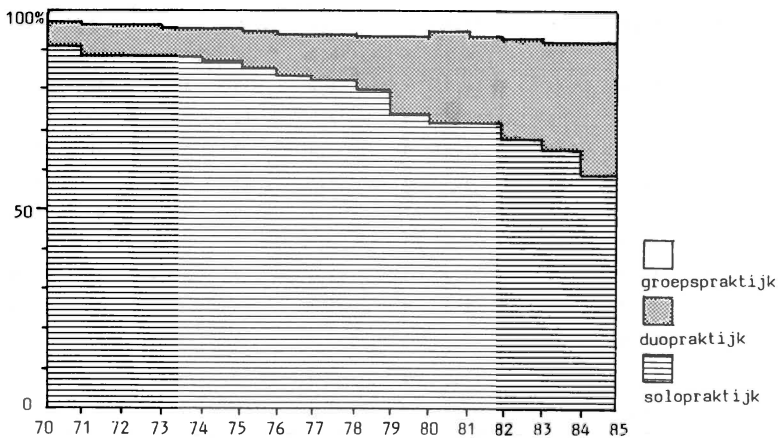
Tabel 36: Reden praktijkbeëindiging van zelfstandig praktizerende verloskundigen vanaf 1970

	natuurlijk verloop		gezinsom- standigheden		andere functie		overig		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1970	28	63,6	5	11,4	2	4,5	9	20,5	44	100,0
1971	24	70,6	9	26,5	1	2,9	-	-	34	100,0
1972	21	60,0	6	17,1	2	5,7	6	17,1	35	100,0
1973	25	50,0	13	26,0	5	10,0	7	14,0	50	100,0
1974	18	47,4	13	34,2	1	2,6	6	15,8	38	100,0
1975	30	56,6	6	11,3	5	9,4	12	22,6	53	100,0
1976	26	54,2	13	27,1	1	2,1	8	16,7	48	100,0
1977	27	64,3	2	4,8	2	4,8	11	26,2	42	100,0
1978	27	60,0	7	15,6	1	3,2	10	22,2	45	100,0
1979	25	61,0	10	24,4	2	4,9	4	9,8	41	100,0
1980	17	44,7	9	23,7	5	13,2	7	18,4	38	100,0
1981	13	52,0	3	12,0	3	12,0	6	24,0	25	100,0
1982	11	45,8	5	20,8	3	12,5	5	20,8	24	100,0
1983	17	65,4	5	19,2	2	7,7	2	7,7	26	100,0
1984	11	40,7	3	11,1	3	11,1	10	37,0	27	100,0

Tabel 37: Absolute verdeling van het aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen (in eigen praktijk) naar praktijkvorm vanaf 1 januari 1970

	Solopraktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
1970	588	91,0	45	7,0	13	2,0	646	100,0
1971	574	89,4	54	8,4	14	2,2	642	100,0
1972	560	88,6	59	9,3	13	2,1	632	100,0
1973	571	88,8	56	8,7	16	2,5	643	100,0
1974	554	88,0	59	9,4	17	2,7	630	100,0
1975	547	87,5	59	9,4	19	3,0	625	100,0
1976	519	85,8	63	10,4	23	3,8	605	100,0
1977	487	82,8	72	12,2	29	4,9	588	100,0
1978	464	81,5	76	13,4	29	5,1	569	100,0
1979	439	80,0	81	14,8	29	5,3	549	100,0
1980	413	73,9	114	20,4	32	5,7	559	100,0
1981	405	71,9	132	23,4	26	4,6	563	100,0
1982	402	71,5	130	23,1	30	5,3	562	100,0
1983	391	67,8	150	26,0	36	6,2	577	100,0
1984	387	64,0	175	28,9	43	7,1	605	100,0
1985	372	58,1	218	34,1	50	7,8	640	100,0

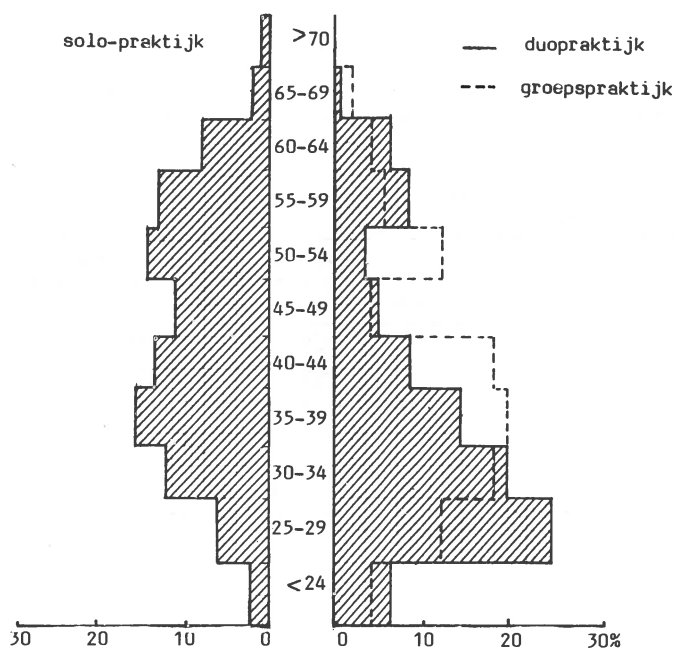
Figuur 23: Relatieve verdeling van het aantal zelfstandig gevestigde verloskundigen (in eigen praktijk) naar praktijkvorm vanaf 1970

Tabel 38: Absolute en relatieve leeftijdsverdeling van praktizerende verloskundigen met een eigen praktijk naar praktijkvorm per 1 januari 1985

	Solopraktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk	
	abs	%	abs	%	abs	%
jonger dan 25 jaar	10	2,7	15	6,9	2	4,0
25-29	21	5,6	54	24,8	6	12,0
30-34	45	12,1	45	20,6	9	18,0
35-39	59	15,9	33	15,1	10	20,0
40-44	51	13,7	18	8,3	9	18,0
45-49	43	11,6	11	5,0	2	4,0
50-54	52	14,0	8	3,7	6	12,0
55-59	49	13,2	18	8,3	3	6,0
60-64	32	8,6	15	6,9	2	4,0
65-69	8	2,2	1	0,5	1	2,0
70 jaar en ouder	2	0,5	-	-	-	-
Totaal	372	100,0	218	100,0	50	100,0

Figuur 24: Relatieve leeftijdsverdeling van praktizerende verloskundigen naar praktijkvorm per 1 januari 1985

Tabel 39: Vestigingsduur van zelfstandig praktizerende verloskundigen naar praktijkvorm per 1 januari 1985

Vestigingsduur	solopraktijk		duopraktijk		groepspraktijk		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
0-5	93	25,0	129	59,2	25	50,0	247	38,6
6-10	58	15,6	31	14,2	6	12,0	95	14,8
11-15	70	18,8	19	8,7	8	16,0	97	15,2
16-20	48	12,9	13	6,0	2	4,0	63	9,8
21-25	29	7,8	9	4,1	3	3,0	41	6,4
26-30	39	10,5	7	3,2	3	3,0	49	7,7
meer dan 30 jaar	35	9,4	10	4,6	3	3,0	48	7,5
Totaal	372	100,0	218	100,0	50	100,0	640	100,0

Tabel 40: Aantal praktizerende verloskundigen naar functie en plaats van opleiding per 1 januari 1985

	eigen praktijk		klinisch werkzaam		asisistente		waarneemster		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Amsterdam	212	68,4	39	12,6	10	3,2	49	15,8	310	100,0
Rotterdam	215	72,4	44	14,8	12	4,0	26	8,8	297	100,0
Heerlen	212	65,8	67	20,8	14	4,3	29	9,0	322	100,0
Elders	1	50,0	1	50,0	-	-	-	-	2	100,0
Totaal	640		151		36		104		931	

Tabel 41: Aantal praktizerende verloskundigen naar praktijkvorm en plaats van opleiding per 1 januari 1985

Plaats van opleiding	solopraktijk		duopraktijk		groepspraktijk		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Amsterdam	113	53,3	74	34,9	25	11,8	212	100,0
Rotterdam	124	57,7	77	35,8	14	6,5	215	100,0
Heerlen	134	63,2	67	31,6	11	5,2	212	100,0
Elders	-	-	1	100,0	-	-	1	100,0
Totaal	371		219		50		640	

Tabel 42: Aantal praktizerende verloskundigen met eigen praktijk naar urbanisatiegraad en leeftijd per 1 januari 1985

	Platteland		Verstedelijkt platteland		Forensengemeente		Kleine steden		Middelgrote steden		Grote steden	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
jonger dan 25 jaar	3	7,1	6	4,0	1	1,0	6	7,6	5	4,0	6	4,2
25-29	4	9,5	16	10,6	11	10,8	10	12,7	18	14,5	22	15,5
30-34	3	7,1	22	14,6	19	18,6	13	16,5	17	13,7	25	17,6
35-39	6	14,3	26	17,2	18	17,6	16	20,3	19	15,3	17	12,0
40-44	5	11,9	19	12,6	12	11,8	8	10,1	17	13,7	17	12,0
48-49	3	7,1	17	11,3	11	10,8	3	3,8	11	8,9	11	7,7
50-54	5	11,9	14	9,3	10	9,8	12	15,2	12	9,7	13	9,2
55-59	3	7,1	17	11,3	12	11,8	5	6,3	13	10,5	20	14,1
60-64	9	21,4	10	6,6	7	6,9	6	7,6	10	8,1	7	4,9
65-69	1	2,4	3	2,0	1	1,0	-	-	1	0,8	4	2,8
70 jaar en ouder	-	-	1	0,7	-	-	-	-	1	0,8	-	-
Totaal	42	100,0	151	100,0	102	100,0	79	100,0	124	100,0	142	100,0

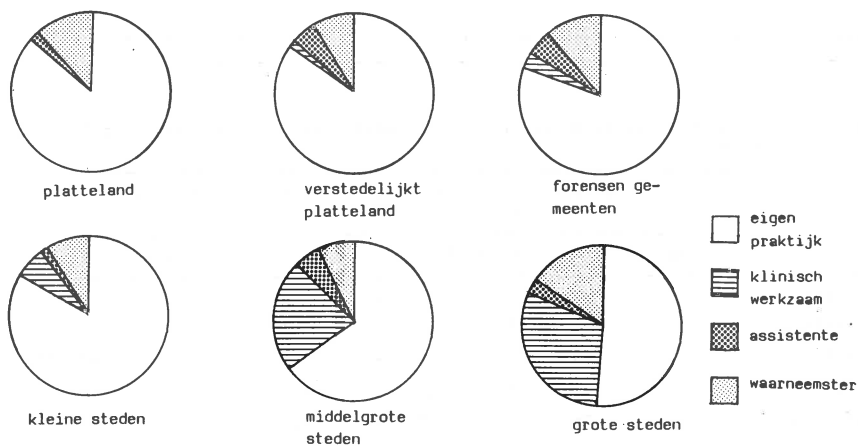
Tabel 43: Aantal praktizerende verloskundigen naar provincie en functie op 1 januari 1985

	eigen praktijk		klinisch werkzaam		assistente		waarneemster		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Groningen	25	83,3	-	-	-	-	5	16,7	30	100,0
Friesland	16	66,7	3	12,5	2	8,3	3	12,5	24	100,0
Drente	17	85,0	1	5,0	-	-	2	10,0	20	100,0
Overijssel	45	77,6	1	1,7	6	10,3	6	10,3	58	100,0
Gelderland	70	76,1	10	10,9	2	2,2	10	10,9	92	100,0
Utrecht	44	69,8	12	19,0	2	3,2	5	7,9	63	100,0
Noord-Holland	116	58,9	32	16,2	10	5,1	39	19,8	197	100,0
Zuid-Holland	142	71,0	38	19,0	5	2,5	15	7,5	200	100,0
Zeeland	6	100,0	-	-	-	-	-	-	6	100,0
Noord-Brabant	92	71,9	17	13,3	7	5,5	12	9,4	128	100,0
Limburg	55	56,1	37	37,8	1	1,0	5	5,1	98	100,0
Z.I.J.P.	12	80,0	-	-	1	6,7	2	13,3	15	100,0

Tabel 44: Aantal praktizerende verloskundigen naar urbanisatiegraad en functie op 1 januari 1985

	eigen praktijk		klinisch werkzaam		assistente		waarneemster		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
	Plattelandsgemeenten	42	85,7	-	-	1	2,0	6	12,2	49
Verstedelijkte plattelandsgemeenten	151	84,8	2	1,1	9	5,1	16	9,0	178	100,0
Forensengemeenten	102	80,3	4	3,1	7	5,5	14	11,0	127	100,0
Kleine steden	79	80,6	9	9,2	1	1,0	9	9,2	98	100,0
Middelgrote steden	124	62,0	51	25,5	10	5,0	15	7,5	200	100,0
Grote steden	142	50,9	85	30,5	8	2,9	44	15,8	279	100,0

Figuur 25: Relatief aantal verloskundigen naar functie en urbanisatiegraad op 1 januari 1985

Tabel 45: Aantal praktizerende verloskundigen met eigen praktijk naar provincie en praktijkvorm op 1 januari 1985

	Solopraktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Groningen	15	60,0	6	24,0	4	16,0	25	100,0
Friesland	6	37,5	10	62,5	-	-	16	100,0
Drenthe	12	70,6	5	29,4	-	-	17	100,0
Overijssel	22	48,9	16	35,6	7	15,5	45	100,0
Gelderland	47	67,1	23	32,9	-	-	70	100,0
Utrecht	18	40,9	23	52,3	3	6,8	44	100,0
Noord-Holland	59	50,9	37	31,9	20	17,2	116	100,0
Zuid-Holland	87	61,3	48	33,8	7	4,9	142	100,0
Zeeland	4	66,7	2	33,3	-	-	6	100,0
Noord-Brabant	52	56,5	34	37,0	6	6,5	92	100,0
Limburg	43	78,2	12	21,8	-	-	55	100,0
Z.I.J.P.	7	58,3	2	16,7	3	25,0	12	100,0

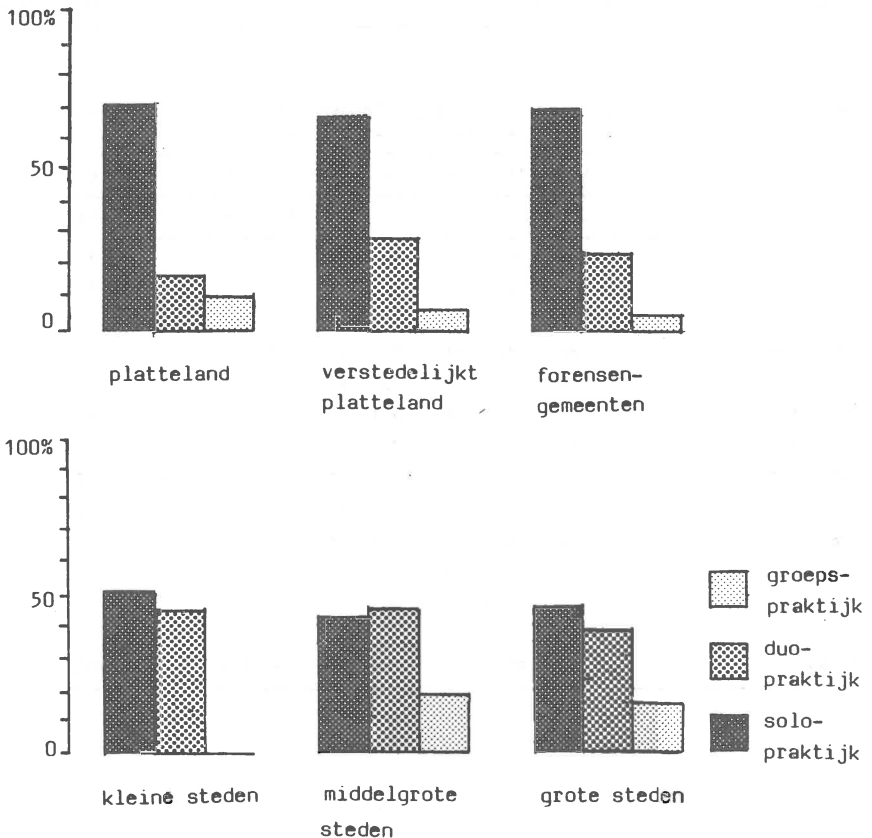
Tabel 46: Aantal praktizerende verloskundigen (eigen praktijk of klinisch) per provincie en naar plaats van opleiding per 1 januari 1985

	Amsterdam		Rotterdam		Heerlen		Elders		Totaal
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs
Groningen	9	4,2	11	5,1	5	2,4	-	-	25
Friesland	5	2,4	10	4,7	1	0,5	-	-	16
Drenthe	5	2,4	6	2,8	6	2,8	-	-	17
Overijssel	20	9,4	11	5,1	14	6,6	-	-	45
Gelderland	24	11,3	24	11,2	22	10,4	-	-	70
Utrecht	23	10,8	11	5,1	10	4,7	-	-	44
Noord-Holland	79	37,3	17	7,9	19	9,0	1	100%	116
Zuid-Holland	28	13,2	94	43,7	20	9,4	-	-	142
Zeeland	-	-	6	2,8	-	-	-	-	6
Noord-Brabant	9	4,2	17	7,9	66	31,1	-	-	92
Limburg	5	2,4	3	1,4	47	22,2	-	-	55
Z.I.J.P.	5	2,4	5	2,3	2	0,9	-	-	12
Totaal	212	100,0	215	100,0	212	100,0	1	100%	640

Tabel 47: Aantal praktizerende verloskundigen met eigen praktijk naar praktijkvorm en urbanisatiegraad per 1 januari 1985

	Solo-praktijk		Duopraktijk		Groepspraktijk		Totaal	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Plattelandsgemeenten	31	73,8	7	16,7	4	9,5	42	100,0
Verstedelijkte plattelandsgemeenten	102	67,5	41	27,2	8	5,3	151	100,0
Forensengemeenten	74	72,5	24	23,5	4	3,9	102	100,0
Kleine steden	44	55,7	35	44,3	-	-	79	100,0
Middelgrote steden	54	43,5	57	46,0	13	10,5	124	100,0
Grote steden	67	47,2	54	38,0	21	14,8	142	100,0

Figuur 26: Relatief aantal verloskundigen naar praktijkvorm en urbanisatiegraad op 1 januari 1985

Tabel 48: Verhouding tussen het aantal werkzame verloskundigen (in eigen praktijk en klinisch werkzaam) en het aantal inwoners per provincie per 1 januari 1985

	Aantal inwoners	Totaal aantal werkzame verloskundigen	Totaal aantal verloskundigen in eigen praktijk	Aantal inw. per werkzame verloskundige	Aantal inw. per verloskundige in eigen praktijk
Groningen	561.008	25	25	22.440	22.440
Friesland	597.421	19	16	31.443	37.339
Drente	429.397	18	17	23.855	25.259
Overijssel	1.044.797	46	45	22.713	23.156
Gelderland	1.745.100	80	70	21.814	24.930
Utrecht	935.665	56	44	16.708	21.119
Noord-Holland	2.311.062	148	116	15.615	19.923
Zuid-Holland	3.150.722	180	142	17.504	22.188
Zeeland	355.352	6	6	59.225	59.225
Noord-Brabant	2.112.899	109	92	19.384	22.966
Limburg	1.085.420	92	55	11.798	19.735
Z.I.J.P.	121.132	12	12	10.094	10.094
Totaal	14.449.975	791	640	18.268	22.578

Tabel 49: Verhouding tussen het aantal werkzame verloskundigen (in eigen praktijk en klinisch werkzaam) en het aantal inwoners naar urbanisatiegraad per 1 januari 1985

Urbanisatiegraad	Aantal inwoners	Totaal aantal werkzame verloskundigen	Totaal aantal verloskundigen in eigen praktijk	Aantal inw. per werkzame verloskundige	Aantal inw. per verloskundige in eigen praktijk
Plattelandsgemeente	1.667.291	42	42	39.697	39.697
Verstedelijkte plattelandsgem.	3.310.031	153	151	21.634	21.921
Forensengemeente	2.088.958	106	102	19.707	20.480
Kleine steden	1.568.935	88	79	17.829	19.860
Middelgrote gemeente	2.305.517	175	124	13.174	18.593
Grote steden	3.509.243	227	142	15.459	24.713

DE CONTOURENKAARTEN

Kaart 31: Contourenkaart van de WVG-subregio's in Nederland per januari 1985

Naamen van de WVG-subregio's per januari 1985

	aantal inwoners		aantal inwoners
1 Oost Groningen	154.946	36 West-Friesland	167.924
2 Eemmond/Noord-Groningen	292.252	37 Noord-Kennemerland	215.701
3 stad Groningen	113.921	38 Midden-Kennemerland	156.790
4 Noordoost-Friesland	60.469	39 Zuid-Kennemerland	220.105
5 Noord-Friesland	197.531	40 Zaanstreek en Waterland	260.802
6 Oost-Friesland	133.613	41 Amsterdam	692.510
7 Zuidoost-Friesland	86.593	42 Amstel en Meerlanden	206.476
8 Zuidwest-Friesland	119.442	43 Het Gooi	236.239
9 Noord-Drenthe	158.574	44 Leiden-Bollenstreek	331.462
10 Zuidoost-Drenthe	159.349	45 Rijnstreek	119.687
11 Zuidwest-Drenthe	111.540	46 's-Gravenhage	675.193
12 Zwolle-NOP	357.367	47 Delft	242.391
13 Deventer	123.651	48 Gouda	211.817
14 Enschede	233.975	49 Barendrecht	731.887
15 Alemlo	190.998	50 Drechtsteden	253.001
16 Hengelo	138.875	51 Gorinchem	121.052
17 Land van Maas en Waal	81.357	52 Zuid-Hollandsche Eilanden	260.429
18 Rijk van Nijmegen	236.539	53 Nieuwe Waterweg-Noord	178.042
19 Tiel	123.101	54 Walcheren	109.688
20 Bommelerwaard	40.230	55 Zeeuws-Vlaanderen	108.092
21 Winterswijk	99.251	56 De Bevelanden	137.623
22 Doetinchem	147.785	57 West Noord-Brabant	225.267
23 Liemers	90.540	58 Stadsgebied Breda	365.514
24 Groot-Arnhem	267.477	59 Tilburg-Waalwijk	367.993
25 Ede	167.241	60 's-Hertogenbosch	241.568
26 Zutphen	89.913	61 Stadsgebied Oss	267.565
27 Apeldoorn	221.778	62 Eindhoven	469.428
28 Harderwijk	100.585	63 Gewest Helmond	175.636
29 Elburg	69.745	64 Noord-Limburg	230.541
30 Abcoude	165.199	65 Midden-Limburg	204.797
31 Utrecht	229.969	66 Westelijke Mijnstreek	160.130
32 Noordoost-Utrecht	245.131	67 Oostelijke Mijnstreek	277.149
33 Zuidoost-Utrecht	204.700	68 Heuvelland	190.310
34 Zuidwest-Utrecht	149.993	69 Zuidelijke IJsselmeer- polders	121.193
35 Kop van Noord-Holland	154.987		

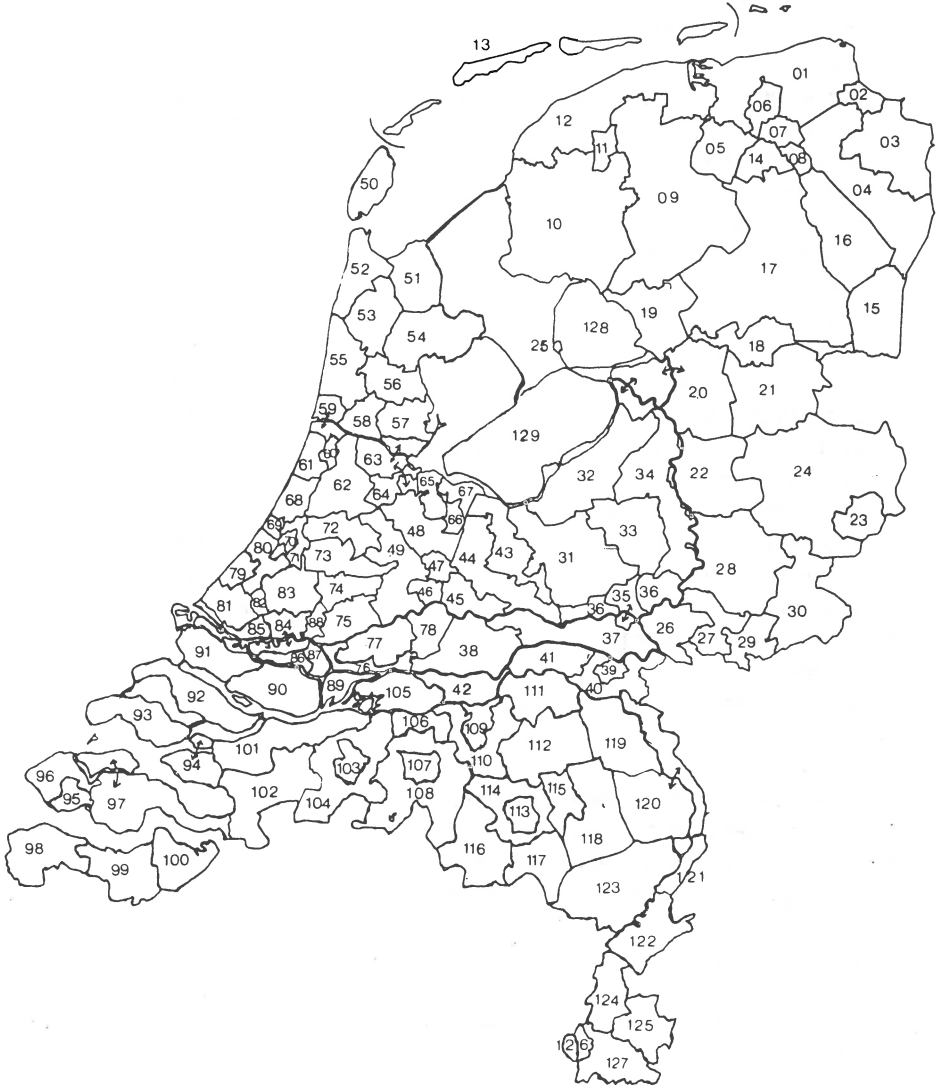
Kaart 32: Contourenkaart van Plaatselijke Huisartsen Verenigingen per januari 1985

Namen van de Plaatselijke Huisartsen Verenigingen per januari 1985

	aantal inwoners		aantal inwoners
1 Alkmaar	158.953	43 Maastricht	200.851
2 Almelo	190.998	44 Meppel	92.261
3 Alphen aan de Rijn e.o.	151.649	45 Midden-Limburg	237.021
4 Amersfoort	260.376	46 Midden-Twente	184.147
5 Amsterdam	692.510	47 Noord-Limburg	218.520
6 Apeldoorn	178.345	48 Nijmegen	397.973
7 Arnhem	309.597	49 Oude IJssel	143.275
8 Assen	152.308	50 Noord-Oost Overijssel	37.790
9 Bergen op Zoom/Roosendaal e.o.	220.634	51 Purmerend	118.687
10 Breda e.o.	382.557	52 Ridderkerk/Barendr./Heerjansdam	68.716
11 Delft	117.724	53 Rotterdam	593.529
12 Deventer e.o.	111.779	54 Schagen	109.820
13 Dordrecht	156.932	55 Schiedam	184.079
14 Drenthe Zuid-Oosthoek	146.985	56 Schouwen Duiveland	29.443
15 De Kempen	400.436	57 Slingeland	72.143
16 Emmeloord	77.772	58 Sittard/Geleen	177.297
17 Enschede	199.684	59 Tiel	142.559
18 Friesland-Noord	247.936	60 Tilburg e.o.	278.525
19 Friesland-Oost	133.613	61 Utrecht	229.969
20 Friesland-Zuid-Westhoek	95.204	62 Utrecht - periferie	302.095
21 Goeree Overflakkee	41.872	63 Utrecht Zuid-West	105.085
22 Gooi- en Eemland	264.719	64 Noord-West Veluwe	100.585
23 Gorinchem	139.067	65 Voorne Putten en Rozenburg	142.972
24 Gouda	171.363	66 Wageningen	197.425
25 's-Gravenhage	533.950	67 Walcheren	109.688
26 Groningen	221.495	68 Wassenaar	26.743
27 Oostelijk-Groningen	159.458	69 West-Friesland	162.107
28 Haarlem e.o.	234.856	70 Westland	87.705
29 Haarlemmermeer	211.272	71 Woerden	64.059
30 Heerhugowaard	48.800	72 IJssel/Noord/Alblas/Lek	84.848
31 Heerenveen	109.406	73 Zaanland	147.467
32 Heerlen	249.441	74 Zeeuws Vlaanderen	108.092
33 Den Helder	76.313	75 Zoetermeer	83.556
34 Helmond	184.079	76 Noord- en Zuid-Beveland	86.837
35 Hoeksche Waard	88.947	77 Zutphen	155.669
36 's-Hertogenbosch	547.617	78 Zwolle	88.052
37 Hoogeveen	54.359	79 Zwolle- periferie	177.605
38 Hunsinga/Fivelingo/Westerkw.	202.440	80 Zwijndrecht/Hendrik Ido Ambacht	58.147
39 Kampen/IJsselmuiden	86.590	81 Dronten	22.416
40 Kennemerland	134.057	82 Capelle a/d IJssel	53.889
41 Leiden	342.859	83 Bladell	25.453
42 Lelystad	56.567		

Kaart 33: Contourenkaart en namen van de Economische Geografische Gebieden per januari 1985

Namen van de Economisch Geografische Gebieden per januari 1985

	aantal inwoners
1 Groninger Hoogel. en Noordel. Westerkw.	77.939
2 Appingedam Delfzijl	37.474
3 Groninger Oldambt	62.231
4 Groninger Veenkoloniën	146.085
5 Groninger Zuidelijk Westerkwartier	37.676
6 Groninger Centrale Weidestreek	13.048
7 Stad Groningen	168.119
8 Randgebied Stad Groningen	18.547
9 Fries Zandgebied	239.108
10 Fries Weidegebied	146.793
11 Leeuwarden	85.203
12 Friese Bouwstreek	116.790
13 Friese Waddeneilanden	9.754
14 Noorderdrents Randgebied	32.469
15 Emmen/Schoonebeek	99.077
16 Overige Gemeenten Drentse Veenkoloniën	51.474
17 Drentse Zandgronden	150.327
18 Zuiddrents Randgebied	96.116
19 Noordwest-Overijssel	38.298
20 IJssel-, Vecht-delta	193.202
21 Noordoost-Overijssel	84.021
22 Zuidwest-Overijssel	130.936
23 Enschede	144.566
24 Overige Gemeenten in Twente	404.753
25 Urk	11.294
26 De Lijmers	86.338
27 Oude-IJsselgebied (westelijk deel)	72.658
28 Overige gem. westelijke Achterhoek	120.981
29 Oude-IJsselgebied (oostelijk deel)	48.261
30 Overige gem. oostelijke Achterhoek	99.251
31 Gelderse Vallei	167.485
32 IJsselmeerkust	141.006
33 Apeldoorn	144.807
34 Overige gem. oostelijke Veluwezoom	106.295
35 Arnhem	128.145
36 Overige gem. zuidelijke Veluwezoom	115.081
37 Oostelijke Betuwe	106.166
38 Westelijke Betuwe	95.648

	aantal inwoners	
39 Nijmegen	146.452	
40 Gebieden om Nijmegen	94.431	
41 Land van Maas en Waal	30.914	
42 Bommelerwaard	41.382	
43 Utrechtse Vallei en Eemgebied	195.002	
44 Utrechtse Heuvelrug	220.364	
45 Utrechts Krommerijgebied	47.737	
46 Nieuwegein/IJsselstein	71.817	
47 Stad Utrecht	229.969	
48 Vechtstreek en Plassengebied in Utrecht	86.031	
49 Utrechts Weidegebied	85.214	
50 Texel	12.653	
51 Wieringen/Wieringermeer	19.979	
52 Overige gem. kop van Noord-Holland	85.460	
53 Westelijk West-Friesland	95.249	
54 Midden- en oostelijk West-Friesland	167.924	
55 Noord-Kennemerland	180.335	
56 Noord-Hollands Midden-gewest	22.889	
57 Waterland	107.212	
58 Zaanstreek	140.179	
59 IJmond	124.324	
60 Haarlem	151.025	
61 Overige gem. Zuid-Kennemerland	64.284	
62 Noord-Hollandse Meerlanden	131.827	
63 Amsterdam	675.579	
64 Zuidelijk Randgebied Amsterdam	96.376	
65 Vechtstreek in Noord-Holland	39.011	
66 Hilversum	87.190	
67 Overige gem. in het Gooi	110.038	
68 Zuidhollandse Bollenstreek	99.827	
69 Katwijk/Rijnsburg/Valkenburg	54.197	
70 Leiden	104.668	
71 Randgebied Leiden	72.770	
72 Noordelijke Veenstreek in Zuid-Holland	48.767	
73 Rijnstreek Zuid-Holland	129.242	
74 Gouda en omstreken	102.565	
75 Krimpenerwaard	50.858	
76 Industriegebied Alblasserwaard	121.274	
77 Overige gem. Alblasserwaard	35.100	
78 Vijfheerenlanden	48.908	

	aantal inwoners
79 's-Gravenhage	443.456
80 Randgebied 's-Gravenhage	148.181
81 Westland	101.497
82 Delft	86.994
83 Midden Zuid-Holland	146.500
84 Rotterdam	571.081
85 Ind. geb. ten noorden van de Nw. Waterweg	178.042
86 Westelijk IJsselmonde	35.264
87 Oostelijk IJsselmonde	104.961
88 Oostelijk randgebied Rotterdam	99.466
89 Eiland van Dordrecht	107.274
90 Hoeksche Waard	75.585
91 Voorne-Putten en Rozenburg	142.972
92 Goeree en Overflakkee	41.872
93 Schouwen-Duiveland	29.443
94 Sint Philipsland en Tholen	21.343
95 Kanaalzone Walcheren	84.698
96 Overige gemeenten Walcheren	24.990
97 Noord- en Zuid-Beveland	86.837
98 West-Zeeuwsch-Vlaanderen	25.316
99 Kanaalzone Zeeuwsch-Vlaanderen	56.624
100 Oost-Zeeuwsch-Vlaanderen	26.152
101 N.W. Zeekleigebied in Noord-Brabant	73.080
102 Bergen op Zoom/Rosendaal e.o.	191.713
103 Breda	118.974
104 Gebied om Breda	154.029
105 Land van Altena	47.217
106 Langstraat	60.471
107 Tilburg	153.812
108 Gebied om Tilburg	149.865
109 's-Hertogenbosch/Vught	112.522
110 Gebied om 's-Hertogenbosch	109.268
111 Maaskant	98.607
112 Midden-Meijerij	130.628
113 Eindhoven	191.675
114 Randgebied Eindhoven	141.811
115 Industriegebied Helmond	91.660
116 Kempenland	62.788
117 Valkenswaard en oostelijke randgeb. gem.	61.691
118 Brabantse Peel	83.976

	aantal inwoners
119 Land van Cuyk	79.184
120 Noord-Limburg	117.379
121 Industriegebied Venlo	98.769
122 Midden-Limburg ten oosten van de Maas	101.097
123 Midden-Limburg ten westen van de Maas	140.832
124 Westelijke Mijnstreek	160.130
125 Oostelijke Mijnstreek	266.608
126 Maastricht	114.008
127 Overige gemeenten Zuid-Limburg	86.843
128 Noordoostpolder	37.797
129 Zuidelijke IJsselmeerpolders	121.193

